EL POBLE CATALÀ

Any III
Núm . . . 261

PREUS DE SUSCRIPCIÓ sense participació a la nostra BIBLIOTECA
CATALUNYA Y NACIONS IBÉRIQUES. . 4 pessetes trimestre
PAÏSOS DE UNIÓ POSTAL. . . . . 9 pessetes trimestre

Barcelona, dimecres, 31 d'octubre de 1906

REDACCIO Y ADMINISTRACIO: PLASSA SANTA AGNA, 17, PRAL.-TELEFON 723

PREUS DE SUSCRIPCIÓ y a un volum trimestral de la nostra BIBLIOTECA
BARCELONA. . . . . 1'50 pessetes cada mes
CATALUNYA Y NACIONS IBÉRIQUES. 5'00 pessetes trimestre

5 Cts.

MALALTIES INFECCIOSES

La seva curació es ràpida y decisiva usant el SAMBAR MITJÁ. Extracte d'una planta exòtica, obra enèrgicament pera combatre tantes infeccions com se presenten, rebaixant y fent desaparèixer la febre per alta que sigui, sense deprimir les forses del malalt, ni debilitarli'l cor.

Els metges més eminents han ensajat ab èxit sorprenent, tan preciós remei y recomanen son us en la Verola, Tifus, Pulmonia, Febres palúdiques y intermitents, de Malta, Puerperals, Trancazo, Escarlatina y altres infectives.

El SAMBAR MITJÁ absolutament inofensiu a totes dosis, en els nens y adultes, serveix també com segur preservatiu contra aqueixes malalties, ja que lo mateix pot pendres en perfecte estat de salut, que en els periodes o crisis més greus d'una malaltía, triomfant sempre fins en els casos en que hagi sigut ineficàs la quinina y altres antitèrmics.

Demanis en les principals farmacies y en la de l'autor, Rambla de Catalunya, núm. 12.—Venda al engrós: Dr. Andreu, Joan Viladot y J. Uriach y C.ª

Vies urinaries-Dr. E. PERRARNAU del Hospital Necker de París — Bruc, 6, pral., (entre Ronda y Trafalgar). De 2 y mitja a 5. Festius, de 10 a 12

MALALTIES DE L'ESTOMAC
Medicament modern, segur y inofensiu
QUIMOSINA SOLER
Alivi ràpid en els dolors d'estómac, dispepsia, flatos, boca agre, males digestions, gastralgies, aigua de boca, vómits cólics y inapetencia
EL RECOMANEN TOTS ELS METGES
— DEMANIS EN LES PRINCIPALS FARMACIES —

DR. MARTINEZ AMADOR Malalties de les vies urinaries y pell, RAIGS X Plassa Catalunya, 22. De 11 a 12 y de 3 a 5 y mitja.

DOLSOS, BONBONS y XACOLATES
Serra y Jassé.-(S. en C.)
7, Governador, 7.-Barcelona
GLORIA

Clínica de Vies Urinaries y de la Matriu
Dr. Espinosa de los Monteros
Metge de l'Hospital del Sagrat Cor
Corts, 625 (entre Claris y Lauria), de tres a cinc; dies festius, de onze a dotze.
Consulta pública: Carme, 36, entresol; de set a nou del vespre.

CALSAT REBAIXES PER LIQUIDACIO
Carrer de Trafalgar, 57, baixos (al davant del tramvia de Sant Andreu)

PEL MOIXÍ. Extirpació radical y segura. Pl. Catalunya, 22, 2.on, de 11 a 12 y de 3 a 5 y mitja

COSMOS FOTOGRÁFICO
PLAQUES ANGLESES CADETT
— Negatives y positives —
Nova emulsió ROYAL STANDARD
— Les milliors y més solicitades plaques del món —
— — — Representació exclusiva pera Espanya Fernández y Carbonell
RAMBLA DE CANALETES, 1.-BARCELONA

ANTIC MAGATZEM DE MOBLES DE VIENA
CARRER SAN HONORAT (BAIXOS AUDIENCIA).—Liquidació de totes ses existencies en cadires, balancins, tamborets, *lavabos*, etc., a preu de cost

OLIS FINS MARISTANY
Venda en Colmados y principals Droguerias
DIPÓSIT CENTRAL: TRAVESERA, NÚM. 15, GRACIA — TELÉFON NÚM. 3544

ENTENEMNOS

Cada vegada que'l catalanisme—donant an aquesta paraula son més ample significat de solidaritat dels catalans—fa algun gros acte públic y, per lo tant, cada vegada que congrega, com va succeir en l'Apleg de la Protesta, a la multitut catalana, els que, tot y estimant forsa a Catalunya, encara troben certa delectació en fer reposar els ulls en l'or brillejador de les corones, se cuiden bé de que'ls catalanistes no oblidin que a la causa de nostra terra la qüestió de la forma de govern li es accidental. Y es perquè cada vegada que's reuneix la que, per entendrens, anomenarem *massa*, se fa patent a tothom que la nota republicana es la que més plau, cosa que talment sembla que an algú el fa posar contrist y de mala cara.

Sí; es veritat, sí senyors, que a la causa de Catalunya la qüestió de la forma de govern no li es d'essencia, en el sentit —entenemnos— de que pendría l'autonomia del moro Mussa que li donés, perquè prenentla no faria res més que reintegrarse d'allò que ja li va donar la Naturalesa. Però en altres sentits que no siguin el que ara acabem de dir, lo que havem admès com a veritat podria, ben mirat, deixar d'esserho y convertirse en una garrofa.

Vull apuntarne no més dos de sentits: el del dret humà y l'històric, y demanar a tothom que, posantse la mà al pit, me digui si es igual que'ls ciutadans, el poble de qualsevol nació del món que sigui, nombrin, enlairin y si es que'ls plau despatxin el seu cimall de l'edifici del poder públic, o que, al revés, deguin, tant si'ls agrada com per forsa, resignarse a esser no més que la meitat de la sobirania, es dir, com una especie de femella d'aixeta, que sense'l mascle no fa servei.

Això en quant al dret humà, al punt diemne sensible de la dignitat dels homes, que per lo referent al sentit històric, tothom sab lo que cal respecte al particular, y'm puo estar de tirar, ja que ab apuntar n'hi ha prou, y no hi ha cap necessitat de rebre empentes.

Jo, ab franquesa, quan veig que en els actos catalanistes es la nota republicana la que's destaca, me'n sento alegre, y no precisament com a republicà que soc, sinó com a català amorós d'aquesta santa terra, qual causa sempre he vist y concebut formant una sola cosa ab la de la justicia y de les llibertats humanes.

Es clar que si calgués, per assolir l'autonomia de Catalunya y per guardarla de perills que la menassessin, renunciar per anys y panys a la República, ho faria ab la conciencia tranquila y'l cor content, perquè primer que tot es esser; y estic cert que, igualment, els catalanistes monàrquics, per assolirlo y defensarlo l'esser, no dubtarien gens en deixar de banda son monarquisme; perquè Catalunya es abans que tot lo altre par republicans y monàrquics; y això es dogmàtic. Lo que no n'es ni pot esserho, es que'ls catalanistes republicans no tinguin a tothora'l dret perfecte, y millor l'imperiós dever de voler convèncer als catalanistes monàrquics de que han de convertirse al republicanisme, ni que no tinguin els monàrquics dret y dever de procurar a raure cap al clos propri als republicans.

Res dic de catalanistes indiferents, perquè no crec possible l'indiferencia davant de coses tant altes com les que afecten a la dignitat humana y al benestar dels pobles; ni parlo de catalanistes que res pensin respecte a forma de govern, perquè'm sembla que'ls llims no són al món, y per anarhi s'hi va en caixeta blanca, a tall de albat.

Són respectables, moltíssim, les convicciones polítiques, y de tota altra mena, de tothom; y'ls catalanistes, més que'ls demés encara, deuen respectàrseles entre ells, sense que mai les diferencies que'ls separin motivin que uns als altres s'infereixin ni la més petita mortificació. Però això no vol dir que no's degui, sempre a la bona, parlar de si es millor, fins per raons d'actualitat, apretar en la propaganda cap a un cantó o cap a un altre, ni que no's degui discutir ab serenitat y noblesa, y ab esperit patriòtic sobre tot, de qüestions de forma de govern.

La discussió es la llum; y si no volem esser tinguts per temerosos de la claror, no sé perquè havem de fer el mut en punt a si va millor República que monarquia o al contrari. Aquesta por pot fer pensar si's creuen, els que la senten, que porten la patria al cor apuntada ab agulles.

MIQUEL LAPORTA

Carta de Madrid

L'assamblea de bladers castellans, ha sigut una bella mostra del caràcter rectilini de aquest poble. Es en va tot raonament, ells són enemics de les admissions temporals, perquè sí, per sentiment, y no hi ha medi humà de torsar el pensament y la voluntat de un castellà, en el sentit que l'emprèn. Es de acor, no'a brinca ni dobega.

Per això podia donarse per descomptat el resultat de l'Assamblea, a la que per pura fórmula van esser invitats els fabricants de farines del litoral espanyol; això es, catalans, viscaïns y valencians.

Era perfectament inútil que aquests demostressin ab sòlida argumentació la conveniencia general pera'l país y aduc pera'ls mateixos bladers castellans, d'introduir en el règim aranzelari espanyol les admissions temporals pera'ls blats, com es cosa corrent a tota Espanya. No hi ha pitjor sord que'l qui no vol sentir, ni es possible convèncer al qui no vol deixarse portar per la raó.

Així es que'l xoc era inevitable y a la primera sessió va esclatar d'una manera sorollosa. L'intransigencia dels agricultors castellans obligà als catalans, biscaïns y valencians a sortir del local de l'Ateneu, ont se celebraven les sessions, y sortiren acompanyats dels insults grollers dels bladers, que mancats de raons esbravaven la seva ira ab paraulades.

Restà allí, sol y herm, un representant de Catalunya, el senyor Homs, que segons crec representa la Diputació de Barcelona, la que certament no deurà pas quedarli agraïda del mal paper que li ha fet representar.

A tot això'ls del *Círculo de la Unión Mercantil de Madrid*, els ferotges lliurecambistes, sempre que's tracta de manufactures de Catalunya, apoien incondicionalmentals bladers, de lo que resulta l'antinomia de que hi hagi a Espanya uns lliurecambistes furiosos pera els articles catalans que són a l'hora uns ultra-proteccionistes no menys furiosos quan se tracta dels blats castellans. Fet unicamant explicable per la solidaritat de rassa.

Emperò lo verament extraordinari es que, segons em diuen (jo voldria que no fos cert), els de la sucursal del Círcol de l'Unió Mercantil de Madrid a Barcelona, els de la célebre Lliga de Defensa, etc., han manifestat la seva adhesió als bladers, resultant, per conguent, el seu criteri oposat a les admisions temporals. Y això sí que fora més difícil de entendre, perquè'l criteri aquest se dona de bofetades ab el sentit comú y fins ab els sentiments de tot bon català.

Jo espero veure al notable diputat per Mataró com explica tals contradiccions.

Y anem a la nota del dia. L'interpelació den Junoy sobre la llei de jurisdiccions.

La Cambra està plena de gom a gom, banes dels diputats y tribunes; a la de la premsa estem com arengades al barrili. En Junoy comensa son discurs en mitg de gran espectació de l'auditori; en Romanones, ab cara desvergonyida, mira alli banca d'enfront, ont en Junoy parla. En Canalejas posa la mà a la campaneta presidencial; un silenci imponent acull les primeres paraules del diputat català.

Y comensa la catalinaria; en Junoy, ab frase punyenta, retreu els agravis que té rebuts Catalunya de la llei de jurisdiccions, els processos incoats, les sentencies dictades, la mesquinesa de l'indult.

Ab noblesa y sinceritat demana que's porti el seu suplicatori, y's resolgui favorablement pera evitar l'injust càstic que sofreix el director de *La Campana de Gracia*. Recorda finalment que Catalunya vol unànimement la derogació d'una llei d'excepció y proclama la llibertat y l'autonomia. No es possible donar idea del discurs den Junoy, que ha sigut notabilíssim, d'argumentació irrebatible y que ha causat gran impressió a la Cambra.

Suposo que'ls diaris d'aquí el publicaran. Lo que vol dir que'l coneixeran al mateix temps que aquesta carta, que escric al Congrés pera guanyar temps.

Els extractes telegràfics es difícil puguin donar idea del discurs den Junoy. Els periodistes d'aquí, ara, com sempre que's tracta de coses de Catalunya, se posen inquiets y malhumorats.

En Romanones ha fet una contestació desgraciada; ni'l seu cinisme y poca soltа, han pogut arrenear cap aplaudiment de la majoria. He conegut molta gent política y per conseqüent de molta *barra*, més com la del comte coix, ningú. Aquest home en el seu moral es una repugnant síntesi de la xulaperia golfesca madrilenya, últim grau de la degradació moral de la xulaperia torera dels temps den Romero Robledo.

La situació política segueix igual, ni millor, ni pitjor; el malalt continúa greu, lo que vol dir que'ls poductors tenen d'estar molt alerta; el testament d'aquesta sombra de Govern, podria esser fatal pera Catalunya.

JOAN RIVERA

Tot passant

Escoltant an en Pompeu Fabra

El nostre eminent filòleg parlava de llengua catalana en el saló gran de l'Ateneu. Parlava plàcidament, senzillament, y aquesta cosa viva de la nostra llengua, aquesta cosa que tots sabem com es, que tots sentim viure en nosaltres mateixos, sense saber com hi viu, sense podernos explicar el misteri de la seva vida, se'ns anava revelant en lo més íntim del seu funcionalisme. Vèiem córrer la seva sang, vèiem vibrar els seus nirvis, vèiem el seu treball seguit d'assimilació y desassimilació, aquell treball de cos orgànic que's modifica constantment, ab tot y restar sempre igual a sí mateix en la seva essencia. Y tot aquest complicat mecanisme de la seva vida, totes les lleis biològiques que regeixen la seva vida, en Fabra les exposava plàcidament, ab paraules clares y senzilles.

La senzillesa de les seves paraules va impressionarme fortament, car es el signe revelador de la vera saviesa. Qui coneix en tots els seus aspectes, en tots els seus detalls y en totes les seves relacions allò de que parla, sab parlarne senzillament, sab exposarne lo capital en breus y clares paraules. Però penseu en el treball que representa l'haver arribat an aquest grau de coneixement en una cosa tant complicada com es la llengua! Penseu en la dificultat d'establir el seu procés biològic tot al llarg de les centuries, penseu en les hores y hores d'anàlisi pacient, de comparanses minucioses, d'estudis en lo viu y en lo històric, que significa l'haver reduit aquest fet tant complexe de la llengua a la senzillesa y claretat que tenia en les paraules den Fabra, y aleshores compendreu la valúa real de les seves paraules.

Y segurament vos preguntareu, admirats, com jo'm preguntava sentint les seves conferencies:—Per quin absurdo, per quina ironia, aquest home que'ns fóra tant útil, que'ns es tant indispensable pera la nostra renaixent cultura, té de veures obligat a explicar en l'Escola Industrial de Bilbao qualsevol cosa que tant bé la podria explicar ell com un altre, en compies d'esser a Barcelona explicant cursos superiors de llengua catalana, que ningú coneix com ell, que ningú pot explicar com ell?

Oh tu, futur Carneggie català, incògnit fundador de l'Universitat catalana que tots desitgem! Què esperes pera sortir de aquesta massa anònima de coleccionistes de milions, que no saben dignificar la llur riquesa retornant a la colectivitat, en institucions de cultura, una petita part de lo que ella'ls ha fet guanyar pródigament? Decideixte d'una vegada! Mira com se perden inutilment els esforsos de molts homes de superior valúa, que podrien fer la nostra vida esplendorosa...

J. POUS Y PAGÉS

"A PRÉSIRI!"

S'ha comensat a traslladar els presidaris de Tarragona al Castell de Sant Ferran, de Figueres.

No hi ha pas hagut un crit de protesta, un gesto menassant. Confesso que no ho esperava. S'ha fet un silenci, però no aquell silenci sinistre prenyat de revolta semblant an el silenci sord que precedeix a la tempesta, no: un silenci resignat.

Els periòdics de la capital empordanesa no s'han endolat ni han tingut accents d'ira santa. Les botigues han romàs obertes y la gent curiosida ha vist passar la trista processó dels demnats.

Es que no han meditat bé'ls figuerencs lo que significa tenir un presiri a casa, «estar a presiri»? Es que no han pensat en lo terrible que es que's digui ab aquell tò de repugnancia: «Figueres», com se diu «Ceuta»? Es que tal vegada n'hi ha d'entre ells, y potser abundan, que creuen que la «Casa dels morts» els hi ha de reportar aventatges y beneficis? que esperen que en el sòl ensagnantat del presiri hi pot créixer la flor de vida d'un poble?

Seria molt trist que's consentís de bon grat l'envilliment.

Ah! jo veig el mal extendres com una planta morbosa, horriblement esplèndida, per aquella plana magnífica, vestida sempre de festa sota'l sol paternal del meu Empordà. Jo veig l'intranquilitat en les llars plaçcèvoles d'aquells bons pagesos, y una ombra de terror allongarse sobre'ls camps lluminosos. Y veig ab esglai aquell tros de terra, blanc avui en les estadístiques de la criminalitat, senyalarse ab una taca vermellosa.

Y a davant d'això, vosaltres, figuerencs, no vos heu «enarborat d'ira»!, no heu tingut un sol gesto imposador! Ah, no sentireu, no, la veu del nostre gran poeta!

Que no n'haguessiu tret res? La protesta, més aviat o més tard, sempre es feconda. Sí, vos portarien, de tots modos, el presiri; però seria ab certa inquietut, ab por, ab vacilacions. Y un dia, si fossiu constants en oposarvoshi, potser se conseguiria treure aquesta llaga que ha de rosegar poc a poc la vostra terra hermosa. Y'l presiri aniria a donar vida a les terres xorques y desolades...

Ciutat de Figueres: bressol del federalisme: eres una esperansa: havies guanyat jornades de llibertat: eres una promesa d'Avenir. Seràs avui una decepció? Acceptaràs joiosa'l sacrifici? Hi estaràs bé «a presiri»?

Si així fos, l'home bo, l'apòstol de la veritat, el gran Pi y Margall, que tant t'estimava, si pogués alsarse de la tomba té menyspreuria!

CAMES RAHOLA

Els Tractats contra Catalunya

Ahir y avui

Pera que's vegi fins ont arriba la conseqüencia del senyor Navarrorreverter en lo que's refereix al seu criteri econòmic, publiquem a continuació alguns paragrafs del discurs que l'actual ministre d'Hisenda pronuncià el dia 14 de janer de 1894 en el Gremi de Fabricants de Sabadell.

Dotze anys endarrera l'home s'explicava així:

«... Yo, señores, intervine realmente en la reforma arancelaria de 1892, como intervinieron otros, como cabia que interviniera yo, á saber, como la lanzadera que da idas y vueltas al impulso de un mecanismo que ella no ha creado, merced á una fuerza que ha encauzado y organizado el talento del hábil mecánico, pero que teje las materiales de otros; ella misma no se ha dado, ni se ha podido dar. Vosotros, sí, vosotros sois el talento creador que los ha acumulado y organizado; vuestro es el impulso, vuestra la fuerza, y obra vuestra, más que mia, es la obra arancelaria de 1892.

. . . . . .

Yo no siento sino gratitud hacia vosotros, *yo no quiero sino la prosperidad de mi patria, la independencia económica de mi país, su emancipación del extranjero*, su grandeza, los progresos á que tiene indudable derecho, que llegue á las alturas de la civilización y que pueda figurar con prez y gloria entre las naciones más ricas y más cultas de Europa.

. . . . . .

Yo no sé como haya quien pueda echar en cara *egoismos que no sentís, privilegios que no gozáis, monopolios que no existen en vuestras leyes*. Yo no conozco ninguna ley de excepción, ningún privilegio creado á favor vuestro, ningún monopolio del más pequeño ramo del trabajo. Si algún egoismo sentís es un egoismo noble, el egoismo del que defiende su hogar, que sostiene su derecho, que quiere su trabajo, ó sea ese egoismo que solo saben sentir los pueblos trabajadores. (*Grandes aplausos*)

Sin embargo, son muchos los que os califican de egoistas, de privilegiados y de monopolizadores, por que también á vosotros se achacan móviles ruines, *como si las leyes que labran vuestra prosperidad y la de la región vasca, no rigieran para el resto de España y no pudieran labrar la felicidad de otras regiones quizás más privilegiadas que las vuestras*. (*Bien, muy bien.*)

Yo respiro entre vosotros un aire puro, un ambiente que conforta, un oxígeno que vivifica, porque en todas vuestras manifestaciones palpita siempre tan intenso amor á la patria, que *me acabáis de confirmar en la convicción que ya tengo, de que protección y patria se dan estrechamente la mano, y que aquélla arranca del concepto de ésta*. (*Grandes aplausos.*)

. . . . . .

Por esto la causa del trabajo es ante todo la causa del obrero, y *empoceoña á su patria todo aquel que tienda á restar su trabajo para dárselo al extraño*. (*Extraordinarios aplausos.*)

Me pedís una fórmula para salir del conflicto presente. No tengo yo autoridad pera dar fórmulas, ni para dar consejos, ni para marcaros pautas ni normas de conducta, pero lo que sí creo, es que la fórmula la habéis hallado vosotros mismos: esa fórmula es la unión (*Aplausos.*) Esa unión que habéis presenciado aquí entre Tarrasa y Sabadell, entre todas vuestras asociaciones, *la unión de esa noble región catalana, con la laboriosa región cantábrica*, esa liga cuyos cimientos habéis echado, esa inteligencia á la cual *camináis tan decididos*. Hé aquí la fórmula. (*Grandes aplausos.*)»

Lo transcrit es l'antítesi de les teories que que avui sostè'l senyor Navarrorreverter. No cap una major contradicció que l'existent entre les afirmacions del discurs esmentat y la conducta actual del ministre.

Té explicació aquest cambi de criteri? Nosaltres creiem que sí, però en aquest cas l'explicació no pot esser gaire honrosa pel senyor Navarrorreverter.

Moviment autonomista

El miting de Capellades.—Com estava anunciat, diumenge se celebrà en aquesta vila un miting de Solidaritat catalana, organisat pel periòdic *La Veu de Capellades*.

L'acte tingué lloc en el teatre del Centre de dita vila, el qual, ja molt abans de comensar el miting, estava ple de gom a gom per gentada entusiasta, entre la qual atreien simpàticament la mirada'ls grupus de gentils dames que vo'gueren acobiar la seva bellesa a la general que oferia la multitut congregada.

Feu la presentació dels oradors el senyor Cardús, qui després de breus paraules de lloansa pera tots ells, cedí la presidencia a don Pau A. Juncosa, que donà per comensat l'acte.

Parlà seguidament el senyor Busquets, que fou molt aplaudit.

En nom del jovent de Piera parlà'l senyor Orpí, qui ab enèrgiques paraules atacà al centralisme y a *aquella* llei que'ns pren nostres llibertats. (*Aplaudiments*).

A seguit fou llegida una carta del senyor Fellu, qui devia parlar en nom dels tradicionalistes, excusant la seva ausencia per desgracies de familia.

A continuació el secretari llegí les adhesions y representacions a l'acte, que al cap d'avall se transcriuen, fent tot seguit ús de la paraula'l senyor Camps, federal, que fou també molt aplaudit per son discurs, tot ell dedicat a enlairar la Solidaritat y a combatre'l centralisme.

En Eugeni Xammar, representant de la tendencia d'EL POBLE CATALÀ, glosà en eloqüents parrafades lo dit pels anteriors oradors, explicant detalladament l'objecte y fi del salvador moviment de Solidaritat y atacant també valentment el centralisme, verdadera immoralitat—digué—política y social. (*Ovació*).

Acabà ab un visca a la Solidaritat, que fou entusiástica y unànimement contestat per la multitut.

El senyor Serra, de l'Unió Republicana, en breus paraules s'adherí a l'hermós acte que s'estava celebrant, essent també molt aplaudit, com també en Josep M.ª Có, de la Lliga Regionalista, qui saludà al poble de Capellades per haverse afegit—digué—an aquest gran moviment patriòtic.

El president, senyor Juncosa, resumí'ls discursos ab un altre ben hermós, en el que lloà a la dona catalana, excitantla pera que entri an aquest moviment vital de la nostra terra. Acabà també ab un visca a la Solidaritat, que fou contestat igualment ab gran entusiasme.

Després el senyor Gurri, a precs de la comissió organisadora, llegí la seva valenta poesia «Catalunya y avant», que fou calorosament aplaudida.

Les adhesions y representacions a tant simpàtic acte foren les següents: Esbart Infantil Catalanista y Comitè Republicà Federalista de Capellades; Centre Nacionalista, de Vallbona; don Eugeni Frias, de La Llacuna; don Josep Tarafre, de Piera; *Patria*, d'Igualada; Agrupació Catalanista Eruniquer, de Granollers; Apleo de la Reconquesta, Llevor Catalana, Federació Escolar Catalana, *Morramani!*... y don Josep Puig, de Barcelona.

Centre Autonomista Català de Sant Gervasi.—*Als artistes.*—Concurs pera la confecció d'una bandera pera ferne ofrena al Centre Autonomista Català de Sant Gervasi. La suscrita Comissió convida a tots els amants de les arts a pendre part en el concurs que obre pera la confecció de la seva nova bandera baix les següents bases:

1.ª El dibuix podrà esser executat pel procediment que cregui oportú l'autor.

2.ª Deurà campejarhi el sagell del Centre. An aquest fi el concurrent podrà sollicitarlo per escrit o personalment pera consultarlo.

3.ª L'autor del projecte premiat deurà dirigir els treballs de confecció, d'acord ab el Jurat.

4.ª Els treballs tindran que esser entregats a un individu de la Comissió els dissabtes, de dèu a onze del vespre, o remesos per correu en la forma de costum al Centre Autonomista Català de Sant Gervasi, carrer de Sant Eusebi, núm. 8, Sant Gervasi.

5.ª El veredicte del Jurat serà obligatori y inapelable, emperò queda facultat pera no premiar cap treball si així ho cregués de justicia.

6.ª L'admissió de projectes finirà'l dia 20 de desembre d'enguany.

Formen el Jurat calificador els senyors don Joan Rubió, arquitecte y regidor; don Antoni Utrillo, dibuixant y president del Foment Autonomista Català; don Joaquim Renart, dibuixant; don Joaquim Rita, president del Centre Autonomista Català de Sant Gervasi.

Barcelona (Sant Gervasi) 30 de setembre de 1906.—Per la Comissió, *El Secretari*.

Els republicans y la Solidaritat.—La Junta del «Centro de la Unión Republicana», de Blanes, d'acord ab la Junta municipal del seu partit en dita població y ab elements autonomistes de diferents colors, ha acordat celebrar una reunió popular el dia primer de novembre, a les vuit del vespre, en son hostatge, pera procedir a la constitució de la necessaria Junta local de Solidaritat catalana, a la qual estan convidats tots aquells compatricis aimants de la noble concentració patriòtica catalana.

Així ens ho fa sapiguer, per acord de la Comissió organisadora, el president del Centro don Joan Bayés.

Centre autonomista de Dependents de Comers y de l'Industria.—La Junta directiva de la Secció permanent d'Instrucció y Educació de dita entitat, atenent a les moltíssimes demandes d'ingrés pera la classe de francès, ha acordat obrir un nou segon curs de dita llengua els dimars, dijous y dissabtes, de vuit a nou de la vetlla.

Al mateix temps, y pera completar el quadro dels idiomes comercials europeus de aquestes Escoles Mercantils Catalanes, s'obre un primer curs d'italià els dilluns, dimecres y divendres, a les mateixes hores.

Aquestes classes comensaran a funcionar el dia 5 del vinent mes de novembre.

Centre Catalanista de Girona.—El vinen mes se reanusaran en aquesta entitat autonomista de l'històrica ciutat de Girona, les conferencies públiques que anyalment dona en profit de la cultura popular.

Probablement tindrà lloc la primera el 25 de novembre, a càrrec de don Joaquim Franquesa, advocat, sobre «Historia del Catalanisme».

Les primeres de dites conferencies, dedicades especialment a la nova «Secció escolar» creada en el sí del Centre, serà de caràcter polític, pera exposició de nostra doctrina, y a la vegada dita «Secció escolar» inaugurarà una serie de conferencies polítiques que alternaran ab les conferencies del Centre.

La Solidaritat catalana a Mataró.—El dissabte passat a la nit tingué lloc en el primer pis del café Peninsular de dita ciutat, una reunió convocada per alguns mataronins entusiastes de la Solidaritat catalana, assistinthi nombrosa concorrencia composta de pertanyents a distintes idees polítiques.

El primer que feu ús de la paraula fou don Baldomer Borràs, qui exposà l'objecte de la reunió dient que no era cap altre sinó'l de fer veure insistentment la conveniencia d'agruparse en estret llas a Mataró, com en tantes altres poblacions catalanes, totes les societats de caràcter polític, econòmic o d'altres ordes, que vegessin ab simpatia els nobles ideals de la Solidaritat catalana, a fi d'organisarse convenientment y disposarse pera la lluita quan aquesta esdevingui, per considerar que dit projecte pot esser en bé, no solzament de la ciutat, sinó de tot el districte.

Altres reunits parlaren també, mostrantse tots canformes ab lo exposat pel senyor Borràs, y per últim va acordarse nomenar una comissió ab caràcter interí que fassi tots els treballs preliminars que estimi convenients pera l'organisació de la Solidaritat catalana a Mataró.

Pera formar dita comissió foren designats d'entre'ls presents dos individus pertanyents al partit republicà federalista, dos per l'Unió Republicana, altres dos per la Joventut Carlista, tres per les distintes entitats catalanistes y altre sense idea política determinada.

Dita comissió ha comensat ja a treballar activament, aplegant adhesions a l'idea pera que fou nomenada, a fi de fer un recompte de les forses que de moment pot considerar com seves.

No cal dir la simpatia ab que veiem els patriòtics esforsos que dits patricis fan pera que la treballadora ciutat de Mataró entri de pie en el salvador moviment de Solidaritat y com desitgem coralment que'l més complet èxit sigui'l coronament de la seva patriòtica obra.

Consistori dels Jocs Florals. — Ha pres possessió del Consistori de l'any vinent, ocupantse en la primera reunió de convocar a les comissions del cinquantenari y de reforma dels Jocs, donantse compte de l'acceptació de tots els individus de la primera y de la renuncia de don Joan Maragall y don Josep Pin y Soler pera formar part de la segona.

Aquella serà convocada a una reunió ab el president doctor Rubió y Lluch, en el seu domicili, demà passat, a fi de poder gestionar ab temps el concurs de les corporacions públiques tals com l'Ajuntament, la Diputació, etc., etc.

Se tractà també de la reforma del règim que podriem nomenar administratiu dels Jocs y de nomenar una Junta, independent del Consistori, pera que tingui cura de la part material de la benemèrita institució, ab completa independencia de les tasques literaries que deuen dur a terme'ls mantenedors.

Joventut Autonomista.—Diumenge a la tarda s'celebrà en aquesta entitat l'anunciada vetllada a benefici de les Escoles Catalanes de l'Associació Catalanista del Poble Sec, obrint l'acte'l president de la «Joventut» en Manel Pagès, ab un discurs fent remarcar la

importancia que tenen les escoles en el nostre moviment.

A seguit el chor infantil de l'Associació Catalanista, ab gran justesa y afinació executà la seva part del programa, essent molt aplaudits tant ell com el seu director en Francisco Xavier Pons y tenint que repetir algunes pesses pera aquietar l'entusiasme de la nombrosa concorrencia.

Al final cantaren «Els Segadors», quals notes quedaren ofegades per un espeteo de aplaudiments.

Després l'entusiasta folk-lorista don Aureli Campmany contà algunes rondalles que li valgueren també grans aplaudiments, que foren tributats igualment al senyor Martí y Torrents, que cantà ab gran justesa, acompanyat al piano pel senyor Briones, algunes cansons catalanes; la nena Roseta Vidal y'ls senyors Benet y Ermenter Velez, Zanui, Piqué, Martí y Torrents y Vilà, que llegiren escullits trossos poètics.

Feu el parlament de gracies el senyor Benet Velez, de l'Associació Catalanista del Poble Sec, qui feu vots pera que'ls nois que assisteixen a les escoles catalanes arribin a esser homes aptes pera trebaliar y lluitar per les llibertats de Catalunya.

Després se puntejaren ab dalit pel jovent hermoses sardanes, ballantse també altres danses de la terra.

En resum, resultà una festa verament hermosa y que fou molt del gust de la distingida y nombrosa concorrencia que de gom a gom omplia'l local.

Sessió de l'Ajuntament

A les cinc comensa la sessió de primera convocatoria.

S'aprova l'acta de la sessió anterior que es llegida pel secretari.

Mocions

El senyor Duran recorda que haventse obert les Corts que són les que han de resoldre la petició feta per l'Ajuntament de que en virtut del cens d'aquesta ciutat li pertoca elegir quatre diputats a Corts y vuit provincials més dels que elegeix actualment, proposa que l'arcalde recomani l'assumpte als diputats y senadors per aquesta capital y envii un telegrama al president del Consell de ministres, al ministre de la Governació y al president del Congrés pera que s'interessin en favor de la proposició.

Demana'l mateix regidor, que l'arcalde interessi també als representants en Corts de aquesta capital, pera que influeixin aprop del Govern per que arregli les carreteres que afflueixen en aquesta ciutat ja que'l seu mal estat es causa de que no puguin vindre automòvils de l'extranger com així ho ha comunicat el Cònsol dels Estats Units.

L'arcalde promet interessarse immediatament per les mocions del senyor Duran.

A proposta del senyor Giner s'acorda demanar una subvenció a l'Estat pera l'Exposició de Belles Arts que per el pròxim abril se ha de celebrar en aquesta ciutat.

Diu el senyor Giner que si l'Estat concedeix aquesta subvenció podrà destinarse a premis.

El senyor Galí se queixa del mal estat de l'afermat del carrer Major del Taulat, del Poble Nou.

L'arcalde diu que està en tramitació una instancia presentada en aquest sentit pels veins d'aquest carrer y que prompte les brigades l'arreglaran.

Els senyors Pinilla, Pla y Duran fan manifestacions queixantse de l'estat vergonyós del carrer de Petai, y per lo tant, demanen que'l Municipi's posi d'acord ab la Companyia anònima de Tramvies y ab els propietaris d'aquell carrer pera que prompte s'hi pugui fer un verdader arreglo.

Se llegeix una instancia de la Companyia de Tramvies de Sarrià, que demana permís pera poguer fer sortir els tramvies cada tres minuts en lloc de cada quart, com fa actualment.

El senyor Giralt, en un enèrgic discurs, se oposa an aquesta concessió.

Digué'l senyor Giralt que aquesta companyia ja fa massa temps que abusa de la paciencia de Barcelona.

«Per lo que an ella li convé, se tracta d'un ferrocarril, y agafantse en aquest punt se nega a treure les tanques que té al carrer de Balmes, en contra de la voluntat del Municipi y de tots els ciutadans.

»En cambi, ara ve a demanar una concessió que demostra d'una manera palesa que sols y exclusivament se tracta d'un tramvia.»

Proposa, per lo tant, el senyor Giralt que l'Ajuntament emprengui novament, però de una manera enèrgica, la campanya pera lograr la desaparició de les tanques y que fins que això no sigui un fet, l'Ajuntament s'oposi a tota classe de concessió a l'esmentada Companyia.

A aquesta proposició hi adjunten la firma els senyors Bastardas y Duran.

Les denuncies contra la Comissió de cementiris

El senyor Ventosa explana una interpelació referent a les denuncies que s'han fet contra la Comissió de cementiris.

Comensa dient el senyor Ventosa que creu justificades les denuncies fetes tota vegada que té comprovants de moltes d'elles. Diu que hi ha una instancia firmada per 125 obrers de la brigada que's queixen dels mals tractes d'un capatàs y demana que l'Ajuntament depuri aquestes acusacions.

Diu que al despedirse als individus sobrants de les brigades, no's feu ab justicia respectant als antics y despedint als últims, sinó que's despediren els que convingué a la Comissió.

Afegeix que en virtut d'un expedient que s'instrueix contra'l capatàs Bruallà, s'han fet menasses als obrers que feien grous denuncies contra'l capatàs y la Comissió.

Acaba denunciant que hi ha qui s'ha endut materials y s'han pagat jornals no devengats.

Demana que's nomeni una comissió que depuri totes aquestes denuncies.

L'orador ha sigut interromput algun cop pels senyors Galí y Vila, que neguen les acusacions.

El senyor Galí fa un extens discurs dient que totes les denuncies són falses y queixantse que no s'hagi tingut confiansa ab la Comissió.

En quant al despido dels obrers sobrants diu que's feu per orde d'antigüetat.

Reitera la dimissió que la Comissió presentà en la penúltima sessió.

El senyor Ventosa y Calvell rectifica dient que no's tracta de calumnies y'l senyor Galí mateix ha dit que s'ha ficat en l'instrucció de l'expedient incoat contra'l capatàs Bruallà quan el que instrueix l'expedient es el senyor Gulamet.

Aquesta intervenció no s'explica.

Acaba demanant que's nomeni una Comissió que depuri tot lo que s'ha denunciat.

El senyor Moré, diu que a instancies del senyor Galí presencià com se prenien declaracions a varis obrers dels que firmaren la denuncia contra'l capatàs Bruallà y diu que davant d'ell no's feren menasses al declarant.

El senyor Rubió pregunta que tota vegada que l'instructor de l'expedient es el senyor Gulamet, no sap perquè hi tenien d'intervenir els senyors Galí y Vila.

Contesta'l senyor Galí que fou perquè com que'l senyor Gulamet no podia apressar l'expedient a causa de les seves moltes ocupacions, ells hi intervingueren a fi de que acabés més prompte.

Diu el senyor Galí que d'això ja hi ha precedents.

El senyor Rubió replica que aquests precedents no deuen citarse ja que són molt censurables.

El senyor Vila diu que ha demanat la paraula pera desfer les mentides, farses y infamies que'l senyor Ventosa...

Grosses protestes entre'ls regidors.

L'arcalde crida a l'orde a l'orador.

Aquest segueix dient que tot lo que'ls obrers han denunciat, ho neguen quan se'ls pren declaració.

Se presenta una proposició firmada pels senyors Ventosa, Pijoan y Nubiola demanant que's nomeni una comissió de dos regidors pera que depurin les denuncies fetes contra la Comissió de Cementiris.

El senyor Zurdo, molt enfadat y ab grans crits, diu que la proposició es anti-reglamentaria.

El senyor Giner presenta una altra proposició dient que no hi ha lloc a pendre en consideració la proposició dels senyors Ventosa, Pijoan y Nubiola, fins que no's discuteixi l'expedient que s'instrueix.

Se queixa'l senyor Giner de que continuament se fassin denuncies contra'ls regidors de la majoria.

Contesta'l senyor Ventosa que li extranya l'actitut del senyor Giner en aquesta sessió, per quan en la passada, en la discussió d'escorxadors, que no's feien els càrrecs concrets que's fan contra la Comissió de Cementiris, en cambi fou partidari del nomenament d'una comissió investigadora.

Pregunta l'orador si es pel motiu de que'ls acusats actualment són amics polítics seus.

El senyor Pinilla fa iguals manifestacions que'ls senyor Giner.

El senyor Giner diu que per ell tots els republicans són correligionaris seus.

El senyor Galí retira la dimissió de tots els càrrecs de la Comissió que havia presentat.

Se passa a votació la proposició del senyor Giner.

Voten a favor tots els republicans menys el senyor López que vota en contra junt ab els catalanistes.

Total 23 vots en favor per 17 en contra.

El senyor López explica'l seu vot dient que ha seguit els consells del senyor Giner donats en altres ocasions y perquè creu que s'han de aclarir les denuncies fetes.

Els senyors Bastardas, Layret y Galí diuen que han votat en favor perquè creuen que no's deu fer cap investigació fins y a tant que no s'hagi acabat l'expedient que s'instrueix.

Orde del dia

En votació nominal queda nomenat el senyor Fuster pera ocupar la vagant del senyor Cardellach, en la Comissió de Cementiris.

En igual forma queda nomenat el senyor Valentí pera ocupar el lloc que'l senyor Borrell no acceptà en la comissió investigadora de la subcomissió de Consums.

El president de la Comissió d'Hisenda, senyor Layret, manifesta que's presenten a la aprovació del Consistori de l'any vinent.

Diu que en la confecció d'aquests hi han intervingut totes les Comissions, que no han pogut fer totes les millores que creien convenients, perquè s'han tingut d'emmotllar a les cantitats d'ingressos.

Proposà que dissabte vinent se celebri sessió extraordinaria de primera convocatoria y de segona'l dilluns a l'objecte de poguer discutir ab calma'ls presupostos.

El senyor Giner proposa, y així s'acorda, que'l Consistori aprovi'l trebali fet per la Comissió d'Hisenda.

Seguidament fa us de la paraula el president de la Comissió d'Ensanxe, senyor Grases.

Aquest senyor explicà'l bon estat del deute d'Ensanxe y diu que prompte estarà amortisat, seguint la bona marxa de l'administració.

Dona també explicacions de la reforma del personal y oficines d'aquesta Comissió que demostren lo encertada que ha estat la reorganisació.

Manifestà'l seu parer contrari al sosteniment de les brigades municipals, ja que no's veuen els seus serveis, quan per lo que costen, podria estar la ciutat nèta com una tassa de plata.

Se passa a votació el nomenament de la Comissió que ha d'estudiar la reorganisació de tots els servels de personal.

Queden nomenats els senyors Duran, Pinilla, Altayó, Rubió, Costa, Fuster y Marsà.

Els senyors Duran, Puig y Giner presenten una proposició demanant que's concedeixi un crèdit de 100,000 pessetes a l'arcalde pera destinarlo a l'extinció de la mendicitat.

El senyor Layret manifestà que la Comissió d'Hisenda està disposada a concedir aital crèdit, ab la condició de que l'arcalde dongui compte de la forma en que inverteixi la cantitat.

S'hi avenen els senyors Duran y Giner y s'acorda aplassar l'aprovació fins a la pròxima sessió.

S'oprova tot el despatx ordinari.

Al donarse compte de la jubilació del quefe del negociat de Foment, senyor García Sala, el senyor Bastardas fa constar el sentiment de la Comissió de veures privada dels bons serveis prestats durant tants anys per l'esmentat empleat.

Iguals manifestacions fan els senyors Duran y president en nom de la Corporació.

S'aprova'l projecte de cantines escolars y s'aixeca la sessió, a les dèu de la nit.

Anuncis oficials

Banc Hispano-Colonial. — Aquest Banc se proposa tancar el dia 15 de novembre vinent el plas pera la conversió voluntaria de'ls deutes municipals, actualment objecte de la susdita operació; ab aquest motiu adverteix als tenedors d'aquests valors que, transcorreguda aquella data, sols tindran dret a que se'ls retorni a son temps el capital dels seus títols, els quals hauran de quedar retirats de la circulació y devengaran interès únicament fins el dia que comensi sa retirada forsosa; mentres que als qui'ls presentin a la conversió voluntaria se'ls hi entrega per cada un o dos títols, segons la emissió, ademés d'un títol de 500 pessetes de capital de la nova emissió al 4 y 1|2 per 100, una prima de 33 o de 30'25 pessetes, respectivament. Se publica pera coneixement dels interessats.—Barcelona, 30 d'octubre de 1906.—El vis gerent, *P. I. de Sotolongo*.

Informació de Barcelona

El temps.—Ab tot y que tingué variacions, el dia d'ahir va esser bon xic més agradós que'ls anteriors.

El cel, que al dematí era ben ennuvolat, cap a mitgdia s'aclarí; el sol se deixà veure fins a la posta; en cambi la lluna trobà'l cel ennuvolat, y cap a les dèu comensà a ploure.

La temperatura ha refredat bastant.

L'observatori meteorològic de l'Universitat marcà ahir les següents observacions, a les vuit del matí y a les tres de la tarde, respectivament: baròmetre a 0° y al nivell del mar, 760'08 y 750'46; temperatura a l'ombra, 13'9 y 18'0; direcció del vent, S. S. O. y O. S. O; humitat relativa, 84 y 56; estat del cel, cobert y ennuvolat; classe de núvols, C. K. W. y C. K.; quantitat dels mateixos, 1'0 y 0'6.

En les vintiquatre hores: temperatures: *màxima*, sol, 28'7; ombra, 18'0; *mínima*, ombra, 11'6, y reflectada, 9'3; velocitat del vent, 47 k.; aigua evaporada en m. m., 1'76; pluja en m. m. 1'0.

Una nova mena de cafè.—L'amo del popular kiosko de Canaletes, ha *importat* un cafè persià «tònic, estomacal de primer orde», que, segons diuen, semblarà als qui'l beguin, una mena de nèctar de's dèus.

Y pera popularisar la nova beguda, ha repartit uns 6,000 *vales*, cada un dels quals serveix per una tassa, que poden esser cambiats precisament de nou a onze del vespre del primer dia del vinent novembre.

Creiem que serà qüestió, en dites hores, de demanar qui es l'últim.

Academia y laboratori de ciencies mèdiques de Catalunya.—Aquesta corporació celebrarà sessió pública ordinaria avui, dimecres, a dos quarts de dèu del vespre. El doctor Proubasta, llegirà una comunicació sobre «Miopragia cardíaca y embràs», y'l doctor Dolcet exposarà un cas clínic de varis projectils incrustats en la cara y en la còrnea d'ambdós ulls.

Unió de llogaters.—Dissabte vinent s'inaugurarà el tercer curs de conferencies, a l'«Unió de llogaters contra'l desnucí», situada a la ronda de Sant Antoni, núm. 1. La primera està a càrrec del defensor de la Societat, qui parlarà dels desnucis governatius y els judicials.

Les admissions temporals.—Pera tractar d'aquesta qüestió, se reuniren a Llotja l'Associació dels fabricants de farines y les entitats interessades en que's posi en efectivitat la llei d'admissions temporals. El president de l'Associació, explicà als reunits, les gestions realisades per la Comissió y representants de Catalunya, Biscaia y Valencia, que anaren a Madrid pera pendre part en l'assamblea organisada pel «Centro Castellano», pera discutir la llei, o buscar una solució que armonisés els interessos dels veritables productors de blat y'ls fabricants de farines.

Don Joan Pascual manifestà, com s'havia notat immediatament l'hostilitat y'l criteri clos, que duien els organisadors de l'Assamblea, contra'ls partidaris de les admissions.

S'evidencià aquesta hostilitat, al no acceptar en la primera reunió la proposició firmada pels representants de Valencia, Biscaia y Barcelona, que anava unicament a fer pràctics els acords de l'Assamblea, demanant que's constituís una Comissió d'elements favorables y no favorables a la llei d'admissions, presidida pel ministre d'Hisenda, el personal tècnic del ministeri, que podrien elevar informació al ministre en vista de la discussió y'ls datos que a ella s'aportessin.

Quan apoià aquesta proposició'l representant de Biscaia don Toribi Ugalde, se desencadenà tota l'animadversió que surava en el ambient contra'ls firmants de la proposició, retenida únicament per conveniencies socials, desenrotllantse una escena tumultuosa impropria de la Sala d'actes de l'Ateneu ont se celebrarà l'assamblea.

El president de l'ssamblea, ab molt poc tacte, afirmà que allí no s'hi anava a discutir les admissions, quina conveniencia es inadmisible, y que solament, se tractava de posarse d'acord pera fer veure al Govern que cap *provincia* les volia. En vista d'això'ls esmentats representants s'aixecaren com un sol home, impulsats per un mateix sentiment, y deixaren el Saló, que es impossible convèncer a una persona predisposada a no deixarse convèncer.

Visitaren els representants al ministre de Hisenda, que acceptà ab satisfacció l'informació demanada a l'Assamblea, però quedant ell autorisat per posarla en execució quan ho cregués oportú.

Els reunits aprovaren plenament la conducta dels representants a Madrid acordantse per unanimitat donàrloshi un vot de gracies.

Finalment s'acordà dirigir al ministre de Hisenda'l següent telegrama:

«Exem. ministre Hiseda.—Madrid.—Reunida Junta general associació fabricants farines, acordà per unanimitat significar agraiment V. E., per haver acceptat informació oficial representants Biscaia, Valencia y Catalunya per resoldre assumpte admissions temporals blat. Y demana no aumentar dret aranzelari blat, per esser nostra nació la que té més alt dret, y son aument sense afavorir massa l'agricultura, y perjudicar, en cambi, al Tresor y les industries.—President, *Joan Pascual*.—Secretari, *Ramon Rovira*.»

.*. La casa Joaquim Rosich, del costat de Sant Jaume, ven a preus sense competencia els millors *hules y plumeros*.

Govern civil.—Ahir se reberen en aquest centre oficial les següents comunicacions:

Guardia civil.—La de Sans detingué al suposat autor de diferents robos comesos en la carretera.

—La de Sant Sadurní denuncià a un cassador, ocupantli una escopeta.

—La d'Igualada recullí també una escopeta, quin posseidor no tenia permís.

Mossos de l'Esquadra.—Els de la Garriga detingueren a dos homes que robaren uns quatre kilos de castanyes.

—Els de Monistrol detingueren a un pagès que furtà en el terme de Vacarisses, arbres y llenya, haventseli trobat 31 alsines y 20 arbres de llenya, lo que junt ab el detingut fou posat a disposició del jutjat.

—El senyor Manzano rebé les següents visites: els sis delegats, tres de l'Ajuntament y tres dels flequers de Vich, junt ab l'arcalde del mateix, els qui discutiren desde les onze fins a un quart de dues en presencia de nostra primera autoritat l'assumpte del pa, no haventse pogut posar d'acord, ja que l'Ajuntament persisteix en defensar el preu d'una pesseta ab 40 cèntims els quatre kilos de pa al preu que ara està la farina y sols 1 ab 50 quan aquesta pugi una pesseta per cada 200 kilos, y els flequers diuen que en aquest preu no poden guanyarse la vida; el diputat provincial senyor Godó, ab una comissió de l'ajuntament d'Hostalets de Pierola que l'invitaren a la Festa major, a lo que no pogué accedir el senyor Manzano no obstant agrairloshi l'atenció; el president de la Diputació senyor Sostres; el diputat provincial senyor Vila; el senyor Comas y Masferrer que marxa junt ab el senyor Collaso, cap a Madrid el dia 3 una comissió de la Reial Academia d'Electricitat de Sarrià; el cònsul general de Fransa y una comissió d'obrers minaires de Girona que li pregaren gestioni la manera de cobrar aquests els jornals que'ls hi adeuda una companyia quins gerents són desconeguts o han desaparescut.

Ademés visità per la tarde a don Antoni Borrell.

—Ha sigut anulat el repartiment d'arbitris de l'Ajuntament de Canyelles, així com el de Sant Esteve Sasrovires.

—Pel governador ha sigut aprovat el pressupost extraordinari de l'Ajuntament de Barcelona.

—Per la Direcció general d'Administració local del ministeri de Governació ha sigut autorisat l'Ajuntament de Artés pera comprar una casa destinada a Consistorial y escoles.

La policia.—La guarda de Seguretat prestà la setmana passada setanta tres serveis.

—Han sigut posats a disposició del jutjat els altres dos individus detinguts per en *Memento* com a carlins, complicats en l'últim moviment.

El senyor Ramirez marxà a la tarde altra volta cap a Manresa.

—La policia detingué ahir a dos *quinzenaires*, havent intervingut, ademés, en el crim del carrer Consell de Cent y detingut a algunes dònes que mogueren un escàndol.

Centre Excursionista de Catalunya.—L'inauguració de les conferencies sobre arqueologia que donarà don Pelegrí Casades, anunciada pera avui, s'ha aplassat fins a la prop-vinenta setmana.

En son lloc, el don Pompeu Fabra en donarà una sobre «Qüestions d'ortografia catalana».

L'hora es a dos quarts de dèu del vespre.

Comissió Provincial.-La secció de Comptes municipals va ocuparse ahir dels següents assumptes:

Dictamen proposant l'aprovació y finiquitg dels comptes municipals de Casserras, 1903 y 1904: Mediona, 1897-98; Pobla de Claramunt, 1903; Montseny, 1905; Orpí, 1904; Sant Pere de Vilamajor, 1905; Torre de Claramunt, 1904, y Vilafranca del Penadès, 1905.

La propria secció ha despatxat ab el governador els assumptes següents:

Dictamen proposant l'autorisació dels presupostos municipals ordinaris d'Aleila, Badalona, Barbarà, Bellprat, Brocà, Cabrera de Mataró, Calders, Castellar, Copons, Estany, Folgaroles, Gualta, L'Atmetlla, Malla, Masnou, Montnegre, Montseny, Mura, Olzinelles, Peres, Prats de Llussanès, Polinyà, Puigreig, Roda, Sant Antoni de Vilanova de Vilamajor; Sant Bartomeu del Grau, Sant Esteve Sasrovires, Sant Martí de Riudeperes, Sant Pere de Riudevitlles, Sant Quirse Safaja, Santa Eugenia de Berga, Santa Maria d'Oló, Sentfores, Seva, Sora, Surià, Taverlet, Vallirana, Vallgorguina, Veciana, Vilafranca del Penadès, tots de l'any 1907.

Dictamen de censura ab reparos, als comptes municipals d'Artés, 1905; Cardona, 1905; Terrassola del Penadès, 1905; Tona, 1896-97, y Torrelles de Foix, 1905.

El senyor governador ha autorisat el presupost municipal extraordinari d'aquesta ciutat pera'l corrent any, y ha retornat pera subsanar defectes els ordinaris de Callús, Castellfullit del Boix, Montclar de Berga, Pobla de Claramunt, Sant Iscle de Vallalta, Sant Esteve de Palautordera, Sant Martí de Torrelles, y Vallcebre, tots de l'any 1907.

Club Montanyenc.—Avui dimecres, a dos quarts de dèu del vespre, tindrà lloc al local social (Portaferrissa, 28, pral.), la sessió inaugural d'aquesta entitat que s'ha constituit pera estimular al jovent català a l'estudi pràctic de nostres comarques.

En aquesta sessió hi pendran part, entre altres distingides personalitats, els senyors Martí y Julià, Font y Sagué, Geroni Martorell y Aureli Campmany.

.*. Xampanys, altres vins y licors. Droguería Sucursal Dalmau. Plassa Universitat, núm. 8.

Exposició a l'Ateneu. — L'exposició que l'Agrupació Artística té instalada en l'Ateneu Barcelonì, Canuda, 6, y qual clausura estava enunciada pera avui, ha sigut prorrogada fins al prop vinent diumenge.

Aquesta exposició, qual entrada es pública, pot continuarse visitant fins a dit dia d'onze a una del matí y de cinc a set nit.

Telegrama a Madrid.—Ha sigut enviat el següent:

«Ministre d'Hisenda. — Madrid. — Enterat Sindicat Català-Balear flequers, acord assamblea bladers referent aument Aranzel blats, d'aprovarse ocasionarà aument preu pa.—President, *Casanellas*.—Secretari, *Bases*.»

De l'Institut Agrícola.—Aquesta entitat ha enviat a Madrid el següent telegrama:

«Ministre Hisenda.—Madrid.

Junta directiva Institut Agrícola Català de Sant Isidre, que desitja supressió odiat impost consums, deplora projecte presentat per V. E. per crèurel essencialment pertorbador de la propietat, fomentador del caciquisme, impossible d'aplicar, especialment petits municipis que són els que més abunden, per lo que li prega retiri aquest projecte esperant pera presentarne un altre a que's reformin les lleis provincial y municipal que facilitaran aquesta transformació. — Vis-president, *Vergés*».

Demostració de dol.—Per acord del cònsul general de Fransa a Barcelona, la bandera del Consulat estarà a mitg pal el 31 d'octubre, en commemoració dels funerals dels desgraciats mariners y oficials del submarí «Lutin», que en dit dia tindran lloc a Bizerta.

Per la memoria de mossèn Cinto.—La germandat «Verdaguer» convida als seus socis, pera anar a portar una corona a la tomba del que fou nostre gran poeta mossèn Jascinto Verdaguer, demà dijous, a dos quarts de dèu del matí. Punt de reunió: carrer de la Cera, núm. 11, Xocolateria.

D'Instrucció Pública.—Pel Rectorat de nostra Universitat ha sigut proposat pera ocupar la plassa d'ajudant numerari, de la secció de lletres, d'aquest Institut general y tècnic, don Antoni Moreno López, que ja ho es del de Càdiz.

—Per la sub secretaria d'Instrucció Pública han sigut nomenades mestres interines de Mataró y Barcelona, respectivament, donya Carolina Graell Torres y donya Maria del Remei Custodio.

Quinta Exposició Internacional d'Art.—Ampliant els datos que varem donar en nostra edició d'ahir, respecte dels treballs de organisació de l'Exposició Internacional de Art, podem comunicar a nostres lectors que l'oferta feta al pintor Ignasi Zuloaga d'un saló del Palau de Belles Arts, ha sigut acceptada per l'ilustre pintor que ple d'entusiasme's disposa a fer una exposició d'obres capitals que dongui completa idea del seu treball en aquests anys darrers.

Així ho ha expressat en una carta íntima que ha dirigit al nostre amic y artista en Miquel Utrillo, carta plena d'amor a Barcelona, que guarda per ell el record dels seus primers triomfs, precursors dels que ha obtingut després per Europa y Amèrica.

Heusaquí com s'expressa en un dels paragrafs de la seva carta:

«Estaba decidido á no exponer más en España, pero basta que me ofrezcais una sala y que la invitación sea de Barcelona (á la que siempre estaré agradecido), para que haya aceptado: y te advierto que estaba ya medio comprometido para lo mismo en Londres con nuestra sociedad de la *New Galleri*, y en Nueva York; pero dejo estos dos salones con gusto, por Barcelona, pues en esa es donde empecé á enseñar mi producción y en esa es donde encontré defensores y hasta protección...»

Y escriu després que pensa enviar uns trenta quadro quasi tots grans a la nostra Exposició de la vinenta primavera.

La temporada al Liceu.—Hi ha'l projecte de posar quatre obres de Wagner: «Lohengrin», «Walkyria», «Siegfrid» y «Mestres Cantaires», alternant ab altres òperes de distint genre, com són «Carmen», «Hänsel und Gretel», «Sansone y Dalila», «Hamlet», «Ugonotti», «Dinorah», «Cavalleria», «Hernani», «Trovatore», «Maria di Rohan», «Barbieri», «I Pagliacci», «Werther», etc., etc.

Ademés s'estrenaran l'última producció de Mascagni, «Amicca», y la den Lamote de Grignon «Speria», que seran dirigides per sos respectius autors. Pera l'interpretació's té en contracte als tenors Paoli, que últimament ha cantat ab èxit al Reial de Madrid, així com el dramàtic Anselmi. En Biel vindrà pera'l «Sansó» y «L'Africana», y es probable que sentim en dues funcions al cèlebre Missini, qui abans de retirarse farà ab aquestes son comiat de Barcelona.

Es probable que dos tenors més, l'Scampini y l'Iribarne, figuraran en el cartell.

També sentirem al barítón senyor Battestini, de quines condicions artístiques se'n fan grans elogis.

De les artistes en ajust recordem les tiples De Lerma, Galvany y la contral senyora Parsi, que tant bons records deixà entre'ls aficionats. Dels mestres directors, ademés den Mascagni, Lamotte de Grignon y Camaló, s'està ultimant el contracte d'algun altre d'Italià.

—Ab la nova obra titulada «Permètim» que s'estrenarà avui en el teatre Principal, debutarà la notable actriu donya Maria Morera.

—Avui es l'últim dia perquè'ls abonats a la última tanda de thes d'hivern del teatre Principal obtinguin les mateixes localitats per la nova tanda; desde demà la Comissió organisadora disposarà de les localitats, per les moltes persones que les tenen solicitades.

Secció religiosa. — *Sants del dia*: Sant Quintí mr.—Vigilia.—Dejuni.

Quaranta hores. — A l'iglesia parroquial de Nostra Senyora de Betlem.

Hores d'exposició: desde les vuit del matí a les sis de la tarde.

Cort de Maria:—A Nostra Senyora la Reina de tots els Sants y Mare de l'Amor Hermós, a Santa Maria del Mar.—Privilegiada.

Successos

Baralles sangnantes.—En la fàbrica de genres de punt que'ls senyors Corrons y Soler tenen al carrer de Consell de Cent, número 143, baixos, s'hi barallaren, ahir matí, l'encarregat de la mateixa Joan Massons Escamis de 22 anys solter y un treballador anomenat Carles Reverter de 33 anys casat.

L'encarregat clavà dues ganivetades al Reverter una en el muscle y una altra a la espatlla, de pronòstic greu totes dues.

L'encarregat presentava una gravíssima ferida d'arma de foc al cap, que's feu ell mateix, segons declarà'l Reverter.

Aquest, després de curat al dispensari de l'Universitat, fou portat al seu domicili, y en Massons en vista del seu estat gravíssim, quedà a l'esmentat dispensari, ont morí a la una de la tarde.

—En el carrer de les Tapies se barallaren ahir tarde Joan Gaspar, de 23 anys y Angel Colomé, de 26, quedant aquest últim greument ferit d'una ganivetada al prim del ventre que li causà'l seu contrari.

Després de curat al Dispensari fou portat a l'Hospital.

El Gaspar fou detingut y posat a disposició del Jutjat.

Accident del treball.—El carreter Francisco Navarro, que menava un carro dels que extreuen sorra de la platxa, se feu una ferida lleu a la cama dreta a causa d'haverlo enganxat la roda de l'esmentat carro.

Espectacles

PRINCIPAL. — Espectacles-audicions Graner.—Avui, a les cinc, «Els tres tambors»; a les sis, «Nit de reis». Nit, a dos quarts de deu, estrena de «¡Permetim!» passatemps en un acte, lletra de Gaietà Pastor, música del mestre Adrià Esquerrà; a dos quarts d'onze, «Nit de Reis».

Demà, a les quatre, «Nit de Reis»; a les sis, «¡Permetim!» y «Gaziel». Nit, a les nou, «Nit de reis» y a les onze, «¡Permetim!» y «Gaziel».

En ensaig, «Les calderes den Pere Botero».

PRINCIPAL.—Dia 5 de novembre.

CONCERT MALATS

TEATRE CATALA (Romea).—Avui, tarde, a dos quarts de quatre, Lliga Dramàtica Catalanista, y nit, a dos quarts de nou, Agrupació Moncada; «Don Juan Tenorio» y «La castanyada».

Demà, festa de Tots Sants; tarde y nit, «Don Juan Tenorio» y «La castanyada».—Se despatxa a comptaduria.

Divendres, dia dels morts tarde, «Don Juan Tenorio» y «La castanyada». Nit, funció mónstruo: «Don Juan Tenorio» y «El Nuevo Tenorio».—Se despatxa a compiaduria.

TÍVOLI.—Circo Eqüestre.—Avui dimecres, grandiós espectacle; pendran part tots els artistes de la Companyia y divertits intermedis pels clowns.

Demà, festa de Tots Sants, dos funcions, dos.

Divendres, dos funcions, nit de moda; debut de la renombrada Troupe Prosper, sis persones.—Se despatxa a compiaduria.

NOVETATS. — Companyia de sarsuela còmica, dirigida pel mestre Cas dó y pels primers actors senyors Bergés y Allen-Perkins.

Avui dimecres, a les set, «Camino de Flores», de gran èxit. Nit, a tres quarts de nou, «La infanta de los bucles de oro», estrena del sainet líric de costums andalusos en un acte, original dels senyors Alvarez Quintero, música del mestre J. Serrano

LA MALA SOMBRA

estrenantse una decoració del senyor Castells, y «El recluta».

Demà, tarde y nit, dos magnífiques funcions; representantse en elles «La mala sombra».

NOU.—Avui dimecres, tarde, a les quatre, secció triple, despedida de la actual Companyia; «El ratón», «La venta de la alegria» y «La escharrera». Nit, dos seccions dobles, dos; debutant les tiples Teresita Calvó y Carmen Franco, y'ls primers actors Pep Alfonso, Miquel Lamas y Pep Ramos, el barítón Joaquim Valle y'l tenor còmic Lluís Morón; primera secció, a les nou, doble: «Bohemios», per la senyoreta Franco y'ls senyors Alfonso, Lamas, Ramos y tenor Vidal, y «La gatita blanca», debutant la tiple Teresita Calvó y Lluís Morón; a les onze, secció doble: estrena de «Los Mosqueteros», prenenthi part el senyor Valle y principals parts de la nova Companyia, y 267 representació de «El arte de ser bonita», debutant la artista especial tiple ballarina Carmen Rodriguez, y estrenantse un magnífic apoteosi.

Reapertura del magnífic restaurant; servei esmerat a la carta.

Demà, seccions desde les tres de la tarde.

APOLO.—Grandiós èxit de la companyia del senyor Giménez.

Avui dimecres, a dos quarts de nou en punt, funció monstruo, quinze actes, quinze; simfonia, el preciós drama «Don Juan Tenorio», la llegenda dramàtica «El nuevo Tenorio» y estrena en aquest teatre del conte còmic de actualitat, original de don Joan Doménech, titulat «Malehit siga el Tenorio».

Demà, tarde y nit, «Don Juan Tenorio» y «El nuevo Tenorio».

Dilluns vinent, «Los misterios de San Petersburgo».

Aviat, la grandiosa obra den Pompeius Gener, «El capitán Tormenta ó la toma de la Bastilla».

SALA MERCÈ.—Gran èxit, «La gentil Porquerola».

SORIANO.—Tots els dies, seccions senzilles: a les tres y mitja y a les sis; doble: a les deu de la nit. Exit de la Companyia de Varietés.

Exit grandiós de «Felden», el transformista més original del mon.

«Felden», mellor que Frégoli.

«Felden», sols treballarà aquesta setmana per tindre que debutà la vinenta en Berlin.

Ultims dies del gran «Tom-Buler».

Succés de la companyia de gats y demés números de la Companyia.

Diversions particulars

GRAN CAFÈ RESTAURANT DE NOVETATS.—Concerts tots els dies pel «Octeto Español», de dos quarts de sis a les set de la tarde y de nou a dotze de la nit.

TERTULIA CATALANISTA.—Teatre Romea.—Ab motiu d'esser el dijous vinent la diada de Tots Sants, no hi haurà funció aquesta setmana.—La primera de la segona serie se donarà el dia 8 de novembre.—Els abonats a la primera serie tenen dret a recullir llurs localitats fin a dimars, dia 6, y al dimecres els que'n tenen encomanades de nou.

Segueixen abonats tots els palcs.

INFORMACIONS telegràfiques y telefóniques d'EL POBLE CATALA

Informació de Madrid

30, a les 10 matí.

Els diaris del matí

La «Gaceta»

Porta les següents disposicions:

Projecte de llei reformant l'article 90 del Codi penal, presentat a les Corts pel ministre de Gracia y Justicia.

Reial orde desestimant reclamacions de varis Ajuntaments contra la reial orde de 18 d'abril de 1903, regulant la prestació de serveis benèfics sanitaris.

Nomenament de la Junta d'Iconografia nacional.

«El Imparcial»

L'odi a Catalunya y a la Solidaritat

Diu que l'interpelació d'ahir sobre la Solidaritat catalana o sobre la llei de jurisdiccions, no ha respost a l'espectació que'l seu anunci produí, malgrat el talent y l'eloqüencia den Junoy.

«Lo únic digne de notarse fou l'intervenció del senyor Alegret, que ab els *denuestos* que dirigí an en Romanones quedà ahir convertit en quefe de la Solidaritat.»

Diu que la Solidaritat catalana està inventada pels clericals pera matar el republicanisme del principat, y sols hi ha en ella una cosa seria: l'odi a Espanya.

«Ahir recordà en Junoy la frasse den Salmeron de que la transfusió de la sang catalana en el cos raquític nacional pararia la crisi mortal que menassa a Espanya; aquest serà l'anhel de les *mariposas de la suerte*; el reste no necessita que Catalunya l'amestri y administri. Salmeron s'ha equivocat lamentablement.

»Ja sabem com seran rebudes a Barcelona aquestes paraules per aquells periòdics que exploten a llur capritxo els sentiments y passions de llurs lectors y falsegen els judicis de llurs adversaris; però això no ha de posar dificultats a la nostra empresa.

»No pot tolerarse l'atreviment de la Solidaritat catalana que vol exercir la seva tutela sobre'ls que no parlem en català.

»Està clar que'ls que així pensen són sols una part de Catalunya y no la majoria; però prou ne tindran ab defensarse de llurs paisans els enemics de la solidaritat carlo-republicana.

»La situació dels republicans associats als carlins es molt trista».

Aquest article del diari anticatalà que ha sigut comentat en el saló de conferencies, es considerat per molts homes polítics com una imprudencia més dels elements que han sigut la causa del divorci latent entre l'Estat y Catalunya.

«El País»

Afirma que l'interpelació den Junoy no tingué ahir els vots que devia per varies raons, algunes agenes al talent y voluntat del diputat per Barcelona.

«Millor que demanar que's suavisi la llei de jurisdiccions d'una amnistia— diu —hauria sigut combatre o evitar la seva promulgació.

»Ara's veu més inexplicable la retirada de la minoria republicana, y davant de aquest acord foren nuls tots els esforsos que feu ahir en Junoy.

»Es inhàbil combatre la llei de jurisdiccions sols en nom de Catalunya, doncs a Canaries, a Vigo, a Madrid, a Lorca y en altres punts també ha fet estragos aquesta llei.

»Els solidaris catalans foren menys de lo que podien pera combatre l'aprovació de la llei de jurisdiccions y no han realisat lo possible pera desacreditarla.

»No hem fet res de bo tampoc ni'ls republicans, ni'ls socialistes, ni'ls anarquistes perquè no hem hagut de fer sacrificis en nostra llibertat y sense sacrificis no hi ha causa redemptora.

»Per la llei de jurisdiccions estan avui a la presó de Barcelona dues persones.

»Ah! senyor Junoy — diu *El País* — aquesta sang que la Solidaritat va a ficar a nostres venes, té poc ferro, pocs glòbuls rojos.»

Acaba dient: «De la sessió d'ahir en treiem dues coses profitoses: la promesa den Romanones de donar una amplia amnistia y la menassa den Junoy d'autonomia o res.»

«El Liberal»

Ocupantse de l'oposició que'ls conservadors fan al projecte de llei d'Associacions, diu que no'ls preocupen als demòcrates les menasses den Maura, doncs el projecte no necessita dida, ja's criarà sol.

En Maura oblida que'l partit que ha portat el projecte no es l'antic històric partit lliberal, sinó una federació d'homes qual únic vincle es aquest projecte, que no es punt de parada, sinó de sortida. Per això en Maura no podrà posar limitacions a la marxa d'aquest partit.

Felicitació an en Ramón y Cajal

VALLADOLID.—Els estudians, de Medicina han dirigit una felicitació an en Ramón y Cajal.

Una comissió, presidida per un catedràtic, anirà a saludarlo.

Detalls d'una catàstrofe

Noticies de l'Atlàntic City, diuen que s'han extret del fons de l'aigua 44 cadàvres, calculantse que'n falten a treure encara uns 50.

El primer vagó anava ocupat per dònes y criatures, els quals a l'advertir que'l tren s'enfonzava donaren crits d'espant.

Una viatgera conta que cobert el vagó ont anava per l'aigua, pogué sortir per la finestreta y trobant a faltar al seu marit se tirà a l'aigua, treient el cadàvre d'un desconegut.

S'hi tirà una altra vegada treient altres dos cadàvres.

Per fi a la quarta vegada pogué extreure al seu marit viu.

Declaracions den Junoy

Preguntat en Junoy sobre'ls judicis de la prempsa de Madrid en lo referent a la seva interpelació d'ahir, ens ha dit:

«Estic en extrem complascut de que tots els periòdics de Madrid excepte *El País* y *España Nueva*, me combatin, perquè'm demostra que he sabut interpretar, si no ab fortuna, ab fidelitat al menys, els sentiments y les idees dels meus paisans.

»Pera aquests vaig parlar y no pera'ls cacics y oligarques que saben que'l dia del triomf de la Solidaritat catalana, seria'l darrer dia de la seva explotació de Espanya.»

Afegí després:

«Sembla que'ls textes que vaig llegir

en el Congrés, demostrant l'interès de Catalunya pera salvar a tots, ha molestat als *hijosdalgo* de l'*Imparcial*. Ho sento perquè tindrem que acostumarnos, com ja ho estavem, a l' idea de salvarnos sols.

»Per lo demés, me satisfà en extrem que *El Imparcial* ataqui'ls republicans solidaris fins a fer l'apologia dels garrots antisolidaris; perquè aquest periòdic sempre ha fet lo mateix, unes vegades desde'l camp conservador, altres, desde'l liberal; ara ab Silvela, ara ab Villaverde ara ab Moret.

»Aquest genuí portaveu de l'interès monàrquic, ha sigut conseqüent en dues coses: primera, en odiar an en Salmeron; segona, en distingir ab els seus aplaudiments y ajuda a tots els que han portat, perjudicat o traicionat, com els possibilistes transfugues, al partit republicà.

»Demà—ha afegit en Junoy—contestaré an en Romanones.»

4'15 tarde

Peticions d'un periòdic

El periòdic fuerista de Bilbao *Aberri* califica a la Comissió que va a Madrid pera gestionar el concert econòmic de «embaixada basca» y demana l'abolició de la llei de 1839 y totes les disposicions que mantenen l'integritat de la patria.

Segons l'esmentat periòdic, les Bascongades necessiten trencar ab Espanya la unitat de rei y poder suprem llegislatiu y de representació nacional.

La «sans façon» den Romanones

Parlant ab el comte de Romanones els diputats Bertran y Musitu y Salvatella, el ministre s'afermava en les manifestacions d'ahir, ponderant els beneficiosos resultats de la llei de jurisdiccions, a la que diu que's deu la pacificació dels esperits.

En Bertran y en Salvatella li replicaren que'ls assombrava'l desconeixement que revelaven les seves paraules d'ahir de les qüestions de Catalunya, y que ja li demostran en el saló de sessions que les víctimes d'aquella llei són més de les que's diu y que l'estat de tranquilitat aconseguit per aquella llei no tardarà a esser *confirmat* segurament per noves de Catalunya.

Respostes an en Ramanones

En Junoy, en la rectificació de demà, respondrà com cal a les paraules den Romanones, y també les respondrà en Soriano, a l'intervindre en el debat, o a la hora de preguntes, a l'ocuparse de la campanya d'alguns setmanaris de Barcelona.

Congrés

Presideix en Canalejas, qui declara *oberta* la sessió a dos quarts de quatre de la tarde.

Les tribunes mitjanament concorregudes y'ls escons buids.

En el banc blau hi ha en Dàvila, en Romanones y en Luque.

S'aprova l'acta de la sessió anterior.

El senyor Muñoz Chaves anuncia una interpelació, que'l senyor Dàvila accepta, quedant la presidencia en fixar dia pera explanarla.

En Romeo pregunta al ministre de la Governació si la correspondencia telegràfica es secreta y si's pot o no fer ús d'ella.

Dirigeix una altra pregunta al ministre de Gracia y Justicia que no se sent.

En Dávila contesta que la correspondencia telegràfica es secreta mentres no se fa pública.

En Romanones contessa també, no entenentse les seves paraules.

En Romeo diu que va a ocuparse de *fets* que constituexen una polacada.

Tracta dels abusos comesos pel governador de Canaries en el segrest de la correspondencia telegràfica.

Prega als ministres de la Governació y de Gracia y Justicia que ràpidament exigeixin de l'esmentat governador que no s'apoderi de telegrames que no deuen sofrir interrupció y als funcionaris que no se fassin complis de les polacades de aquell governador.

En Romanones y en Dàvila li contesten defensant la conducta de les autoritats de Canaries.

El senyor Alegret se dol de que en la presó de Valls estigui pres y processat un individu, qual únic delicte consisteix en haver assistit a un àpat en que's feren insinuacions sobre una partida carlista.

Aquest individu ho prengué de broma y al tornar al seu domicili's trobà desagradablement sorprès ab la seva detenció.

El ministre de la Guerra diu que'l Govern no s'ha preocupat de dit alsament carlí a Catalunya; que no coneix l'assumpte, però de cop pot afirmar que la susdita detenció haurà obeït a alguna cosa més de lo dit pel senyor Alegret.

Aquest rectifica, provocant grans rialles en la Cambra y repeteix que l'individu en qüestió prengué de broma les oferles que se li feren pera que formés en una partida.

El general Luque:—Així sabia que's formava una partida y no ho denuncià al Govern (Rialles.)

El senyor Junoy:—Quan no's denuncia un delicte's recrimina l'omissió; però no se pren de broma la denuncia d'un atropell.

El senyor Soriano:—El ministre de la Guerra no deu pendre de broma aquests assumptes.

El general Luque:—Jo prenc en serio aquest assumpte, com totes les coses.

Repeteix que no coneix la qüestió y que s'enterarà.

El senyor Montes Sierra's dol de que haventse establert el servei telefònic entre Madrid y Andalusia, s'hagi deixat fòra a la *provincia* d'Almeria y demana que's correctgeixi aquesta omissió.

Demana també al ministre d'Hisenda que porti a la Cambra uns expedients que ja demanà l'any passat sobre l'assumpte de la Delegació d'Hisenda de Sevilla.

El senyor Dávila pren nota de lo dit pel diputat pera complaurel.

Intervé en Jesús García, apoiant les manifestacions den Montes Sierra.

El senyor Pi y Suñer vol dirigir una pregunta al ministre d'Hisenda y la presidencia li adverteix que ha sigut cridat a la comissió de presupostos y trigarà a tornar.

En vista d'això el senyor Pi y Suñer renuncia a l'ús de la paraula, demanant que se li reservi pera demà.

El senyor Llorens formula varies preguntes, la primera sobre la circular del general Luque en la que tracta del pas a la reserva dels generals.

Cita'l cas d'un general de marina ab el qui sembla que no s'han complert tots els requisits que mana la llei constitutiva de l'exèrcit.

El senyor Alvarado explica'l cas y'l senyor Llorens no's dona per satisfet y insisteix en els seus càrrecs.

Rectifiquen abdós.

Orde del dia.

Se prenen en consideració varis projectes de llei, entre ells un del senyor García Alonso sobre l'acabament d'unes obres en el ferrocarril de Iecla a Villena y Alcoy y un altre del senyor Rahola.

Continúa'l debat sobre l' interpelació del senyor Sala referent a la política comercial del Govern.

El senyor Sala comensa'l seu discurs de rectificació, dient que no pensava molestar més a la Cambra, però que ho fa perquè l'altre dia quedà en peu un problema en la seva interpelació.

Recorda l' acord parlamentari que 's prengué quan se discutiren les bases pera la reforma aranzelaria, que fou degut a l'iniciativa dels representants, no sols de l'industria, sinò també de l'agricultura y del comers.

Això ho prova'l discurs del senyor Muñoz Chaves, demanant protecció pera l'agricultura extremenya.

També'ls senyors Soler y Zulueta's declararen proteccionistes y digueren que s'unirien en indisoluble grupu pera evitar que's fessin tractats comercials per dessota de la segona columna de l'Aranzel.

Comensa a impugnar el discurs del ministre d'Hisenda, y la presidencia, ocupada pel senyor De Federico li adverteix que'l senyor Navarrorreverter està ausent, però que vindrà prompte pera ferse càrrec de les observacions de l'orador.

El senyor Sala continúa'l seu discurs, explicant l'origen de l'Aranzel actual y per això's remonta a l'informació parlamentaria de 1892, y recorda'ls punts que e posaren a discussió.

Diu que en aquella època Almodóvar y Sanpedro, que no eren catalans, formaren part d'una ponencia y convingueren en que no era possible aplicar als tractats la rebaixa de la segona columna de l'Aranzel.

(Arriba al banc blau el senyor Navarrorreverter).

Passant desseguida a ocuparse de l'Aranzel, recorda'l senyor Sala els treballs que's feren y diu que pel maig estaven encara reunits els senyors que formen la Junta d'Aranzels y Valoracions, teninthi en ella representació tots els rams de la producció: l'agricultura, l'industria y'l comers. Pot dirse que's tractà d'una obra nacional.

També recorda'l gran nombre de reclamacions que's feren y que foren estudiades y resoltes totes.

Nosaltres deixàrem — segueix dient — ben especificades en l'Aranzel la tarifa 1.ª y la tarifa 2.ª, y d'admetre'l criteri del senyor Navarrorreverter, ens trobaríem ab una 3.ª tarifa.

Examina lleugerament l'Aranzel alemany pera deduir que es un error creure que al tractar ab Alemanya fem cap negoci, perquè'ls alemanys s'han cuidat molt bé de recarregar els productes de llur Aranzel.

Si fessim un tractat que efectivament beneficiés a l'agricultura, jo'l sotscriuria, però això es molt difícil, y si no, recordeu lo que succeí quan tractàrem ab Noruega pera afavorir nostres vins.

Insisteix en que la concertació de tractats es una qüestió de règim interior.

Biscaia sola es capàs de consumir tant vi com el que podriem exportar, y més.

El mal més gran pera una nació, com digué un ilustre financier, seria l'inestabilitat de l'aranzel y l'antagonisme entre l'agricultura y l'industria, cosa que deu evitarse pera que, ab ajuda del treball, puguin prosperar els interessos d'una y altra.

El ministre d'Hisenda rectifica també.

Diu que l'antagonisme entre l'agricultura y'l comers es efectivament una cosa dolentíssima y ho considera una desgracia nacional.

Jo no'm vaig referir an aquest antagonisme, sinó al dret que tenen tots els interessos a esser defensats.

Jo estic conforme ab el senyor Sala y veuria ab gran goig convertida Espanya en un país completament industrial.

L'agricultura's desenrotlla més poc a poc que l'industria y convé advertir que sense tractats de comers aquella s'ofegaria, així com es ovident que l'industria necessita'l foment del mercat interior.

Lo que deu fersе es armonisar els interessos d'uns y altres.

El senyor Iranzo intervé dient que lo que volen els agricultors es que d'una regada quedin deslindats els camps y sapiguem quins són els partidaris y quins els enemics.

Ben clar s'ha demostrat—diu el ministre d'Hisenda—que'l projecte del senyor Sala es impedir que's fassin tractats de comers.

El senyor Iranzo entona un himne a la política agraria considerantla com la base de la prosperitat de les nacions, segons l'han considerat Kantsky, Meline y altres savis extrangers.

Explica qualcom de lo succeit a la Junta d'Aranzels y Valoracions, afirmant que an ell se li tapà la boca, quan pretengué recabar algunes ventatges pera la agricultura, donos això significava l'establiment de certes condicions pera admetre les seves proposicions.

S'extén en consideracions sobre'l modo de reformar les valoracions y cita alguns exemples que fan riure a la Cambra.

Diu que Catalunya permanesqué muda quan se feu el tractat ab Suissa y se li ha ocorregut protestar al fer el de Fransa.

Protesten en Junoy, Salvatella y Bertran y Musitu y's promou un incident que acaba la campaneta presidencial.

El senyor Bertran y Musitu diu que Catalunya no s'oposa a que's concertin tractats, sinó a que's concertin per dessota de la segona columna de l'Aranzel. (Més cops de campaneta).

El senyor Iranzo acaba dient que no hi ha cap acord de les Corts que impideixi al Govern fer concessions per dessota de la segona columna, afegint que recentment s'ha celebrat un congrés d'agricultors y fariners, en el que s'ha posat de relleu l'armonia existent entre tots els agricultors d'Espanya, que desitgen els tractats fins per dessota de la segona columna, donant després compte d'ells a les Corts.

—El senyor Sala torna a rectificar insistint en que'l Parlament deu tindre coneixement de tot lo fet, abans de donar el seu consentiment a la confecció dels tractats.

Que's portin tots els documents y tots els antecedents pera que'ls coneguin tots els diputats.

Exposa varis arguments pera rebatre lo dit pel senyor Iranzo y repeteix una vegada més que la qüestió de fondo que entranya la seva interpelació, ha quedat incontestada pel ministre d'Hisenda.

Certes alusions que aquest ha fet—afegeix—no poden dirigirse a mi, sinó als senyors Moret y Maura, quins podran, si volen, recullirles.

El senyor Iranzo rectifica breument.

El senyor Roig y Bergadà diu que no sab si s'hauria format mal concepte d'ell y del senyor Sala, perquè són diputats de la majoria y en un punt concret opinen contra'l Govern.

Seria un baix criteri de la disciplina política si's volgués que'ls diputats, per esser de la majoria, no poguessin tindre un criteri propri, però pera que's vegi que això no significa indisciplina, diré que votarem els projectes del Govern units a tots els demés diputats. (Rialles.)

Jo pertenelxo a un districte que té grans interessos industrials y he de defensarlos, coordinant la seva defensa ab els meus ideals polítics.

Jo no puc comparar la política d'anar als tractats costi lo que costi.

El senyor Iranzo:—El primer telegrama de felicitació que's rebé fou del districte de S. S.

El senyor Roig y Bergadà:—Ho sento doblement perquè no es aquesta la meva manera de pensar.

Té paragrafs eloqüents que són elogiats, encaminats a cantar les belleses de la regió de Llevant y a no explicarse com els agricultors valencians són enemics dels industrials.

Jo m'explico que l'industrial del Nord de Fransa sigui enemic de l'agricultor y que ho sigui'l fabricant francès; però jo ni ningú's pot explicarse que ho sigui l'industrial espanyol, que sab que si plou no hi ha cullita y si no hi ha cullita no hi ha industria.

El senyor Rusiñol:—Fins per egoisme tenim de defensar l'agricultura.

El senyor Roig y Bergadà:—Anem al fons de l'assumpte.

Pot el Govern fer tractats dessota de la segona columna?

Al meu judici, no. Li priva la base quinta aranzelaria.

El text es clar; però si hi hagués dubtes hi hauria que acudir a l'interpretació del propri llegislador y per lo tant seria precís la consulta al Parlament.

L'article 54 de la Constitució autorisa al rei pera ratificar tractats.

Així la llei de bases pera la reforma aranzelaria deroga la Constitució. No cree jo tant.

Entenc que modifica y modificar no es derogar.

Una llei votada en Corts ordinaries pot molt bé modificar la Constitució.

Així succeí ab la vigent de 1876.

Cita varis exemples pera confirmar la asseveració de que en Corts ordinaries pot modificarse la Constitució.

Lo que diu en Navarrorreverter

El ministre d'Hisenda's mostra contrariat per la campanya de la prempsa conservadora contra'ls seus presupostos.

Afirma que espera convèncer als seus enemics de la manca de raó dels seus atacs, puix demostrarà que'l treball econòmic fet, denota un acabat coneixement dels assumptes y la necessitat de vigorisar els recursos del Tresor pera atendre a les moltes necessitats del Estat.

En vigilia de crisi

L'estat de salut del general López Domínguez no es gens tranquilisador.

Com era de preveure, l'estat del president y les seves xacres li priven fer la vida activa de la política.

Ahir el general López Domínguez cridà al senyor Canalejas y li exposà'l seu propòsit de dimitir.

En Canalejas quedà esverat; tractà de disuadirlo, però ben inútilment.

El general López Domínguez no pot estar al front del Govern y un cop satisfeta la vanitat d'esser president del Consell, vol tornar a la tranquilitat de casa seva y a atendre a la seva salut y als seus canaris.

Desde'l domicili del president se dirigí'l senyor Canalejas a casa del senyor Moret.

Tots dos tingueren una llarga entrevista.

An en Canalejas li va dir en Moret que se preparés pera ocupar la presidencia, perquè s'imposa salvar al partit liberal de la crisi que s'apropa, y que per això podia comtar ab el seu apoi y'l den López Domínguez.

Tot això motivà entrevistes y conferencies de les personalitats significades del partit lliberal, que busquen la fórmula de fer viable una situació que succeeixi a l'actual.

La cosa es difícil per les irreductibles diferencies personals y'ls odis d'uns y altres, però l'actitut menassadora den Maura tal volta desperti l'instint de conservació y trobin qui pugui governar ab la ajuda de tot el partit.

Arribada den Rusiñol

El diputat per Vic senyor Rusiñol ha arribat avui ab l'exprés.

Ve indisposat y's suposa que tindrà que ficarse al llit.

La comissió de presupostos

La comissió de presupostos s'ha reunit aquesta tarde al Congrés.

El senyor Espada, conservador, pregunta perquè'l projecte de supressió del consums no s'havia unit al de presupostos.

Navarrorreverter digué que la índole econòmica y social d'aquest projecte, ha de causar fondes alteracions en l'estructura dels presupostos.

«Además, havia tingut una altra raó pera presentar, per separat el projecte de supressió dels consums—digué'l ministre.

»Es evident que una forma tant important motivarà llargues discussions que farien retardar l'aprovació dels presupostos, y entén el Govern que en les actuals circumstancies es lo primer legalisar la situació econòmica per deixar lliures les prerrogatives de la Corona.»

Aquestes paraules del ministre han sigut comentadíssimes.

D'elles se'n deduceix ben clar que'l Govern prescindirà del projecte de supressió dels consums.

La salut del president

El tema de totes les converses a la sala de conferencies era l'estat del general López Domínguez.

Encara que'l Govern afirma que'l president se troba millor, es un secret que's diu cridant que'ls metges li han aconsellat absolut repòs y que'l Consell d'aquesta nit a casa seva serà dels darrers que presidirà en López Domínguez.

Se parla de combinacions extranyes y's barregen noms que extranyarien molt al país.

Com que'l caràcter d'interinitat s'accentúa permanent, tot està en sospens fins a veure si's nomena un successor an en López Domínguez o bé concedeix la presidencia del Govern a qui pugui donarli unitat y significació.

Els diputats catalans

Estan reunits els diputats catalans pera gestionar del Govern la llibertat dels presos polítics de Barcelona.

INFORMACIÓ DE L'EXTRANGER

París, 30, a les 10 matí.

Tempestats

Hi ha una terrible tempestat al canal de la Manxa.

En el mar del Nord hi ha hagut molts naufragis y víctimes.

Vaixells al Marroc

BREST.—Se preparen activament dos barcos pera anar al Marroc. Marxaran també com acorassats de reserva'l «Almirall Auber» y'l «Dupuy de Lome».

Ciclò

BUENOS AIRES.—El darrer ciclò ha ensorrat varis edificis, inondant alguns barris.

Les comunicacions telegràfiques estan interrompudes.

En la Cambra dels Comuns

LONDRES.— En la Cambra dels Comuns Mr. Courarce s'ocupà del cas d'un periodista anglès detingut a Espanya y conduit a la frontera.

Mr. Runciman declara que se li trobaren documents dirigits als anarquistes espanyols.

Segons datos trasmesos pel consul anglès, se regoneix la legalitat de les mides adoptades per les autoritats espanyoles.

D'Annunzio, xiulat

ROMA.—En el teatre Constansi, s'ha estrenat l'obra tràgica de Gabriele D'Annunzio «Piu che l'amore», havent sigut xiulada.

Al Senat anglès

LONDRES.—En la discussió d'ahir al Senat, sobre projecte d'ensenyansa, fou derrotat el Govern per 256 vots contra 56 a favor.

DARRERA HORA

Informació de Madrid

31, de 1 a 3 matinada

Final del Congrés

Continúa'l seu discurs el senyor Roig y Bergadà.

Recorda l'exemple del general López Domínguez que'l 9 de juny de 1883 se ocupava en la Cambra d'una proposició de llei que passà a les seccions, en la que se demanava la reforma de dos articles de la Constitució.

Ja veuen, doncs, S. S. que no hauria dit que no's podia fer això, ab els que hagués llegit lo que feu aleshores el president del Consell. (Grans rumors.)

Algunes veus:—Ha interpretat malament les paraules del general López Domínguez.

El senyor Roig y Bergadà continúa dient que si'l Govern cregués sinceramente que pot fer les modificacions de que's tracta, no podria efectuarho en virtut del pacte parlamentari que existeix.

Recorda les frases pronunciades pel senyor Moret el primer de mars, en les que s'afirma que quan un Govern no vol tractar per dessota de la segona columna de l'Aranzel, no hi ha dificultat en acudir al Parlament.

El senyor Iranzo interromp sovint. En una de les interrupcions diu que una negociació «no necessita la firma del monarca».

El senyor Roig: —Sí que la necessita, pera donarli estat parlamentari, donos no's van a portar aquí negociacions que d'altre modo serien com fetes entre particulars.

Pera lo que vulguen fer poseuse dintre de la llei portant aquí noves bases o portant les modificacions.

Acaba dient que no falta més sinó que els espanyols ens dividim en partidaris de que's compleixi la llei y partidaris de que no's compleixi.

El senyor Iranzo diu que's tracta d'un assumpte que's resol fàcilment, donos lo que s'ha fet es aixecar castells que s'enderroquen en un buf de realitat.

El ministre d'Hisenda diu que ha escoltat ab relativa satisfacció al senyor Roig que ha aixecat un castell, ab calabossos y tot pera'l ministres que han faltat a la llei.

El senyor Roig: No he dit tant.

El senyor Navarrorreverter: Com no? No ha dit que s'ha faltat a la llei?

Donos a un Govern que això fassi se'l porta a la barra.

(El senyor Maura demana la paraula).

El ministre d'Hisenda continúa dient que la base quinta no parla pera res de convenis ni de tractats y que en cambi la dotzava diu que'l Govern procurarà obtenir les majors ventatges possibles al negociar els tractats.

(Bé, bé, en els bancs dels ministerials).

Ofereix tractar demà extensament aquest punt.

Se sospèn el debat y s'aixeca la sessió.

Senat

S'obre la sessió a tres quarts de quatre, presidint en López Muñoz.

En el banc blau hi ha el senyor García Prieto.

El comte d'Esteban Collantes recorda que té anunciada una interpelació an en López Domínguez sobre política general y diu que està a disposició del Govern pera explanarla.

Califica de pertorbador al Govern y afegeix que té pressa pera comensar l'interpelació, perquè lo que urgeix resoldre es una munió de problemes que interessen més que tots aquets vans projectes traduits del francès, que porta'l Govern com si volgués tergiversar al país.

En García Prieto li contesta ab vaguetats.

El comte d'Esteban Collantes se dol de la preferencia que's dona al Congrés sobre'l Senat, respecte a la presentació dels governs a les Cambres y'ls debats polítics que's plantegen sempre primer a la Cambra popular.

Diu que això es un desprestigi del Senat, que resulta un cos colegislador de segon orde.

Insisteix en anunciar la seva interpelació.

El senyor García Prieto diu que'l senyor Esteban Collantes ha tornat de la seva excursió estiuenca a Fransa extraordinariament andalús, a jutjar per lo que exagera. (Rialles.)

Rectifica'l comte d'Esteban Collantes, dient que si ell ha tornat molt andalús, el Govern està fentse molt francès.

S'entaula un còmic diàle gentre ell y'l senyor Salvador, que defensa al Govern.

S'entra a l'orde del dia. Presideix en Montero Ríos.

Se posa a discussió'l dictamen exigint garanties pera l'exportació d'obres d'art.

El senyor Pardo Belmonte impugna la totalitat.

Li contesta en nom de la comissió el senyor Avilés.

Consumeix el segon torn en contra'l comte de Peña Ramiro.

Li contesta també'l senyor Avilés por la Comissió.

Se retiren varis articles del projecte y s'aixeca la sessió a les cinc y trentcinc minuts.

L'interpelació den Sala

L'interpelació den Sala continuarà demà.

Plecs de valors a domicili

Avui s'ha firmat l'orde del ministeri de la Governació, disposant que'ls plecs de valors menors de 1,000 pessetes siguin portats a domicili.

Supressió dels consums

En una de les seccions del Congrés se reuniran demà'ls diputats y senadors per Madrid, Cambra de Comers, Circol Mercantil, representants del comers y de l'industria, y societats obreres pera tractar de la supressió dels consums.

L'impost de consums

La comissió dictaminadora pera la supresió de l'impost de consums ha acordat dirigirse als municipis de les capitals de *provincia*, preguntant la forma en que s'aplicaria dita llei si s' arribés a aprovar y'ls efectes que produiria en els respectius eraris.

Contra les admissions

S'han reunit els diputats de les *provincies* agrícoles y han nomenat una Comissió que visiti al ministre d'Hisenda pera demanarli la supressió de les admissions temporals y l'establiment d'un impost de 50 céntims per cada 100 hectòlitres de blats importats.

Demà aquesta Comissió serà rebuda per en Navarrorreverter.

El Consell de ministres

Ha tingut lloc al domicili del president y ha durat una hora y mitja.

Els ministres no han donat nota; solzament han enumerat l'index dels assumptes tractats.

D'aquests, els de més importancia han sigut:

Projecte de llei creant l'Institut de previsió obrera pera accidents del treball y retiros; un altre reformant alguns articles de la llei sobre'l treball de les dònes y'ls nois.

Un altre proibint la pesca ab dinamita; un altre sobre construcció d'un barco escola, y un altre sobre reglamentació del contracte del treball.

Aquest darrer es el que més temps ha ocupat als ministres.

Además els ministres cambiaren impressions sobre la marxa dels debats polítics.

El president millora

El general López Domínguez ha passat el dia bé.

Se lleva a les hores de costum y no té febre.

Es possible que demà vagi a despatxar ab el rei.

El debat sobre'ls tractats

Es unànim l'opinió de que'l senyor Roig y Bergadà ha tingut un èxit ab el discurs d'avui.

En Roig y en Sala han colocat el debat econòmic en termes de tanta importancia que no fora extrany que d'ell ne surtin sorpreses polítiques.

Gestions de nostres diputats

En Rusiñol, un xic millorat, ha visitat an en Salmerón.

Ha convocat als diputats catalanistes y republicans a una reunió pera demà, ab l'objecte d'exercir una acció comú a favor de tots els presos polítics y socials de Barcelona.

Salmerón ha convocat a la minoria pel mateix objecte.

Suplicatoris

La Comissió de suplicatoris s'ha reunit presidida per en Canalejas.

Se repartiren disset suplicatoris, entre ells un den Blasco y un den Soriano, per injuries mútues en els periòdics *El Pueblo* y *El Radical*, de Valencia.

El viatge dels reis

MÁLAGA.—S'ha dit que'l 2 de novembre vindran els reis a saludar a l'oncle y al germà de la reina.

Se diu també que visitaran Gibraltar.

INFORMACIÓ DE L'EXTRANGER

París, 30

Vapor enfonsat

AMBERES.—Al sortir del port el barco alemany «Werman» ha sigut enfonsat per un vapor desconegut.

Vaixells francesos

TÁNGER.—Ha arribat el corassat «Jeanne d'Arc».

El «Galliée» ha sortit cap a Arzila.

A L'ATENEU BARCELONÍ

Conferencies de D. Pompeu Fabra

SEGONA CONFERENCIA

De la castellanisació del català

Ahir a la nit donà en Pompeu Fabra la segona y darrera de les seves conferencies sobre «Qüestions de llengua catalana», continuant el desenrotllament del tema «De la castellanisació del català».

Comensà insistint en la crítica dels filòlegs y escriptors catalans que per tot arreu veuen castellanismes y corrupcions, sense pendre la molestia d'estudiar les formes sospitoses pera deduir si aquestes són degudes a influencies forasteres o a altres causes diferents.

Remarcà'l fet de que molts escriptors, procedint erròniament y ab exageració, han rebuijat nombroses formes del llenguatge parlat, calent en censurables extranyeses al tractar de substituïrles.

Hi ha persones — afegí'l conferenciant — que han cregut que el no pronunciar les *r* finals es una corrupció de la paria, y s'han proposat esmenarla; així han dit: *claros, cantar, dormir*. Altres han cregut lo mateix de la *a* y la *e* átones, y jo ho sentit qui les pronuncia obertes dient *paré, llumá*.

També hi ha escrupulosos que no's conformen ab l'ús dels articles *el, els*, en lloc de *lo, los*. Y aquests mateixos senyors accepten formes corrompudes com *aparescut* per *aparegut* y formes poc recomanables com *sigut* per *estat* y *sigués* per *fos*.

Molts s'han pensat també que les terminacions en *ancia* y *encia* provenien de la castellanisació, y han comensat a suprimirles a tort y a dret, posant en el seu lloc les terminacions *ansa* y *ensa*. Aquesta generalisació, segons el senyor Fabra, no té raó d'esser.

Tractà de l'ús indegut que's fa ens molts casos de l'adverbi *hi*, ajuntantlo indegudament al complement indirecte pronominal, anomalia que té'l seu origen en el llenguatge parlat.

Els complements pronominals són els següents:

	directe	indirecte
singular	*el (el veig)*	*li (li dono un llibre)*
plural	*els (els veig)*	*els (els dono un llibre)*

En el complement indirecte plural s'acostuma a dir: *els hi dono un llibre*, essent impropri l'ús del *hi*, car té aquesta partícula un significat propri que no correspon al sentit de la frase esmentada. La causa d'això la trobà en la següent proporció falsa:

el : li (o l'hi) :: els : els hi

Recomanà als escriptors que sempre que usin complements pronominals o combinacions dels mateixos se fixin bé en el sentit de la frase, ab l'objecte d'evitar incorreccions com les d'escriure *els hi* per comptes de *els* o de *els el*.

Passà a ocuparse de l'emplau de les partícules *en, hi*, que resulten sovint fóra de lloc o bé pleonàstiques. En aquest darrer cas alguns se creuen que la supressió del do l'*hi* o de l'*en* es un castellanisme, lo que negà el conferenciant. Se diu correntment: *En* EL POBLE CATALÀ *hi vaig llegir... D'aquest assumpte hi parlaré un altre dia*. Aquí les repetides partícules són pleonàstiques, poguentse dir perfectament: *En* EL POBLE *vaig llegir... D'aquest assumpte parlaré un altre dia*.

La por als castellanismes ha estat causa de que certs escriptors dels primers temps del renaixement català rebutgessin el mot *dia* y escriguessin sempre *jorn*, y de que's digui *complert* en lloc de *complet*.

Se mostrà disconforme ab la tendencia a distingir el relatiu, escrivint *qui* quan se refereix al subjecte y *que* quan se refereix al complement. Unicament el francès actual fa aquesta distinció, apartantse de totes les altres llengües neo-llatines. El francès antic no seguí la regla, com tampoc el català de l'Estat Miljana, lo qual prová ab diversos fragments de la *Crònica del rei don Jaume*.

Posà de relleu la confusió introduïda en l'emplau de les conjuncions *doncs* y *puix*, derivades dels adverbis llatins *dunc* y *post*, la primera de les quals s'usa indistintament en el sentit de *pues* castellà.

Establí'l principi de que'l *doncs* es una conjunció deductiva y'l *puix* una conjunció explicativa o causal. Aconseillà la distinció entre les dues accepcions, tota vegada que de lo contrari ne pot esdevenir un doble sentit de l'oració. Per exemple, si's dona al *doncs* el valor del *pues*, tenim dos sentits diferents a la frase:

Aquesta figura es un triangle, doncs té tres costats. En el valor deductiu del *doncs* equival a dir: *Aquesta figura es un triangle, y en conseqüencia té tres costats*; mentres que en el valor causal equival a expressar: «Aquesta figura es un triangle, perqué té tres costats.» Els dos sentits són ben diversos y convé distingirlos, empleiant el *puix* en el darrer cas.

L'emplau d'un sol verb auxiliar («haver») no'l creu degut a l'influencia castellana, fonamentantse en que la tendencia de totes les llengües neo-llatines y fins de les germàniques es la d'unificar l'auxiliar, obeint a la següent llei filològica: a igualtat de funció, igualtat d'expressió.

Negà igualment que l'ús de la preposició *a* davant de l'acusatiu sigui sempre castellanisme, citant el fet de que l'idioma rumanès empleia en aquest cas la preposició.

Afegí que es d'aconsellar la supresió de la preposió davant de l'acusatiu substantiu, però no davant del pronom. No's concebeix, v. g.: que al dir: «T'estimo», se pregunti: —*Mi?*, sinó que's diu naturalment: —*A mí?*

Els que han qualificat de castellanismes moltes expressions catalanes que no ho són, no s'han adonat, en cambi, de algunes formes sintàctiques del català actual que traslluixen l'influencia castellana. El senyor Fabra va enumerarne unes quantes.

Feu observar que'l *pas* català no té'l mateix valor que'l *pas* francès, ni serveix pera donar més forsa a la negació.

Se declarà contrari a les regles gramaticals fixes y rigoroses, les quals no poden tenir mai en compte el motiu psicològic de determinades formes d'expressió, y que resulten incompatibles ab el llenguatge del poble, que es una cosa espontania, viva, no susceptible d'adequarse als mandaments dels gramàtics.

A l'acabar el parlament el conferenciant, l'auditori, nombrosíssim y triat, tributà an en Pompeu Fabra una ovació sincera y merescuda.

F. MAS SARDÁ Y FILLS

Rambla del Centre, 20.-Barcelona

Negociem cupons Amortizable, vencimen 15 de novembre próxim

BICICLETES SELEC Y WOTAN

Marques exclusivament de la casa

SANTASUSANA

Que las garantisa — Són sens dubte les millors y les més barates

SANTASUSANA Es la mateixa casa de les conegudes máquines de cusir y de fer mitja Carrer del Carme, 34

Dr. J. Valls Campaner Malalties del ventrell, fetge y budells.—Consulta: Lauria, 17, primer.—De 2 4.

Sessió de la Diputació

Es evident que a la nostra corporació provincial li agrada aprofitar el temps. La sessió d'ahir, quinta de l'actual periode, va comensar a les quatre y quaranta set minuts y va acabarse a les cinc y dotze, tenint, per tant, tres quarts d'hora justos de duració.

Oberta la sessió pel president senyor Sostres, va llegirse l'acta de la sessió anterior que fou aprovada, entrantse seguidament a les mocions, preguntes y interpelacions.

El senyor Calvo demanà la paraula pera informar a la Diputació de la visita que pel seu encàrrec feu als claustres de professors de les Escoles d'Arts y Oficis y d'Enginyers industrials, y digué que en nom d'ells donava les gracies a la Corporació per la subvenció de 2.000 pessetes acordada per la mateixa, pera subvenir els gastos del viatge a l'extranger d'un alumne de cada una d'aquelxes escoles especials.

Manifestà que d'acord ab aquells claustres opinava que la subvenció devia aumentarse, especialment la destinada a l'Escola d'Enginyers, quins alumnes estan, al seu entendre, en diferentes condicions que'ls de la d'Arts y Oficis, com també que's fes extensiva a major nombre de plasses.

Ja en fis de la paraula, pregà al president que parlés de l'estat de la qüestió referent a la projectada Universitat industrial.

El senyor Sostres declara que contesta molt de bon grat al senyor Calvo, y manifestà en contestació a lo preguntat per ell, que, si no surt cap contratemps, creu que, per tota la present setmana, quedarà firmada l'escriptura de la fábrica Batlló.

El senyor Pujol s'ocupa de l'incident que temps enrera va ocorre en una processó motivat pels mossos d'Esquadra, y demana que se digui lo que hagi resultat de les averiguacions fetes.

La presidencia intervingué en aquest assumpte, dient que corresponia a la Comissió especial dels Mossos d'Esquadra ocuparse del mateix, y convida al senyor Badia, president de la Comissió, a que dongui les explicacions demanades pel senyor Pujol. Se dol de que aquest se retirés de la Comissió y li prega que desisteixi del seu propòsit de no tornarhi més.

El senyor Pujol replica que va donar paraula de no tornarhi, y que ell es esclau de la seva paraula, essent per lo tant inútils tots els precs que se li dirigissin en altal sentit.

El senyor Coderch s'ocupa de la provissió de dues plasses de porter de la Diputació. Pregunta si s'ha fet acta del examens verificats pels aspirants, y pregunta si es cert, com s'ha dit, que la Comissió Central topava ab algunes dificultats en aquelxos nomenaments per les influencies posades en jóc en favor d'alguns dels canditats.

Contesta'l senyor Sostres dient que la Comissió nomenarà al que reuneixi millors condicions pera desempenyar el càrrec, y que referent a les influencies de que va parlar el Sr. Coderch, declara que no'n té noticia de cap mena, y que encara que vinguessin, cosa que no ha succeit, no's tindrien pera res en compte.

El senyor Coderch se mostra satisfet de les explicacions de la presidencia y s'entra en l'orde del dia.

Són aprovats els vintiquatre dictamens que figuren en ella, a excepció del primer, referent a l'instancia de Carles Ferran Mené y sa muller optant al donatiu acordat ab motiu de la boda regia, que es retirat pel senyor Coderch en nom de la Comissió de Governació.

Se designa al senyor Berangé pera procedir a la recepció de l'acopi de material pera la conservació de la carretera de Sant Feliu de Codines a Centelles, lo qual era'l contingut del tercer dictamen de l'orde del dia.

Y aprovats els altres, s'aixeca la sessió, com ja hem apuntat al comensament, a les cinc y dotze minuts.

Informació de Catalunya

Penadès

GELIDA. — En aquest pintoresc poble, el conegut industrial don Agustí Fontcuberta hi està construint una gran fábrica de ciment, la qual, segons afirmen persones enteses en la materia, serà de les millors que hi haurà a Espanya.

Està situada al darrera de la part alta del castell, formant tres pisos esgraonats dins la mateixa muntanya que conté la pedra pera fer les diferentes menes de ciment, com són: *lent, ràpid* y *portland*, així com també cals hidràulica.

Cada pis està format per una munió de salles molt amples, espaioses y ben distribuides.

La maquinaria es de lo més modern que's coneix, essent construida per la casa Krupp, d'Alemanya.

Cal regonèixer que'l senyor Fontcuberta ha fet molt en favor de Gelida, per lo qual el poble deu estarhi molt agraït.

—El setembre passat se posaren en venda an aquesta població uns llibrets fets pels amics en P. Torelló y en F. Peracasula, portant per títol «*Gelida. Notes per sa historia*», els quals, además de fer una descripció de lo que ha sigut durant molts siglos Gelida y'l seu famós castell, contenen diferentes vistes de la població y contorns, reproduides per medi de fotogravats.

Es un llibre digne d'esser llegit, pulx hi ha details molt curiosos extrets dels arxius comunal y de la parroquia, fentse a l'ensemps molt interessant per la part que correspongué an aquest poble, dins l'historia de Catalunya, durant diferents regnats.

Aquests llibrets, sens dubte, són de profit per la patria, donc com més coneixement d'ells ne tinguin els catalans, més gran serà'l servei que's farà a la causa de la nostra Catalunya.

—Ha causat molta satisfacció als veins de aquests pobles que'ls diaris oficials del Govern y la *provincia*, hagin senyalat ja'ls dies pera les subastes de les carreteres de Martorell a Gelida, de Gelida a Sant Sadurní y de Gelida a Sant Llorens d'Hortons, les quals tindran lloc a la Diputació de Barcelona, el 26 y 27 de novembre y 3 de desembre respectivament. Mercès a les gestions fetes pel zelós arcalde actual, en Josep Roselló Masana, durant dos anys, s'ha pogut obtenir tot això que de molt y molt temps havia sigut joguina d'eleccions.

Ara, donc, quan no vinguin de noves, els aspirants a la Diputació ja no podran dirnos com ens deien sempre:—Si surto diputat vos faré construir la carretera!

Cal fer constar ab tot, que han contribuit en gran prt a la realisació de tant desitjada millora, ab la seva influencia, fentse acreedors de l'agraiment dels gelidencs, els senyors don Joaquim Sostres Rey, president de la Diputació *provincial* y don Victoria Felip, quefe dels enginiers de la *provincia*.

Segons rumors seran en gran nombre els postors que pendran part en les esmentades subastes. El cost total d'altals carreteres passa de mitg milió de pessetes.

—El nacionalisme català comensa a desenrotllarse en aquesta població, fentse treballs pera constituir una agrupació autonomista pera la que's compta ja ab nombrosos elements de gran valua.

Comarca del Noia

SANT SADURNI DE NOIA.—Els joves que formen el «Foment de la Sardana» de aquesta vila, han acordat celebrar durant la temporada d'hivern una serie de balls de sardanes ab piano, que's donaran en la sala del «Centre Català» tots els dies de festa a la tarde.

Es digna d'aplaudir l'idea d'aquests joves que tant treballen pera fomentar les coses de nostra terra y creiem que aquests balls se veuran molt concorreguts pels bons catalans sadurninencs que aimen a Catalunya.

Priorat

FALSET.—L'any passat, uns quants patriotes dels que entre nosaltres se dediquen a escorcollar lo que passi als pobles vius per anar avensant per la via del progrés y ocupar un nom honrós en les modernes lluites per la civilisació, plens de fe en la virtualitat de l'associació y d'entusiasme pera lluitar ab ardiment per la millora social d'aquest tros de patria que s'anomena Priorat, posaren les seves energies al servei d'aquesta causa, constituint una Cambra Agrícola de Falset y sa comarca.

Que'l moment era oportú y l'idea bona, varen demostrarho'ls fets, donc a la primera crida va redressarse tota la comarca, y'ls més prestigiosos elements tingueren a gran honor figurar en els rengles d'aquest acoblament de forses que semblava que anava a empendre'l camí de la seva salvació.

Més, aquest camí, com tots els que porten al bé, està sembrat d'espines y pera ferhi via cal que'l vianant estigui posseit d'una gran fe en el pervindre y esperansat per un ideal que li dongui alè en les hores de defalliment en la lluita.

Allà ont no hi ha anhels de redempció y de lluita, no hi ha vida. Y que la Cambra Agrícola de Falset y sa comarca no posseeix aquests anhels, es avui dia ben manifest.

Els iniciadors d'aquest moviment d'associació a la comarca, moguts per la seva fe y els seus ideals, enamorats de l'empenta redemptora dels bons patriots catalans, an aquests acudiren demanàntloshi que ab els seus prestigis infundissin a la naixenta entitat quelcom d'aquest esperit de fe que aplana les montanyes y que ab la seva autorisada paraula enardissin els cors dels fills d'aquesta encontrada, empedreits pels desengunys rebuts dels pares de la vella política que'ns ha envilit y anorreat.

Es ben sabut ja, que dintre d'Espanya hi ha una lluita a mort entre dues polítiques antitètiques. La vella política, oligàrquica, caciquista y burocràtica que ha portat a l'Estat espanyol a la seva esterilitat, y la nova de vida autònoma, de renaixement, de treball y de progrés, iniciada, com es natural, a la nacionalitat més progressiva y més liberal de quantes integren l'Estat.

Al nàixer, aquesta Cambra dirigí la mirada als camplons del moviment de renaixensa catalana, y aquesta li allargaren la mà y l'esperansa renasqué en els cors dels bons fills d'aquesta terra.

Semblava que aquest poble malalt prenia ab fe la primera medecina que li receptava el metge de capsalera de *casa nostra*, y que aviat entraria en convalescencia tirant al botavant totes les potingues ab que l'enverinen tots els bruixots que estirantil'ls quartos li emplijoren el mal.

No ha sigut així; no s'ha fet encara càrrec la comarca de que o bé's salva, salvantse'ls principis de la nostra política iniciada a Catalunya o bé's perd en l'ensorrament total a que indefectiblement han de portarnos els vicis de la política vella, fent bona la frase den Salisbury. Y mentres no's decideixi a entrar de ple en aquest moviment de vida, el nostre mal no te remei.

Plana de Vic

ALPENS.—El dia 5 del vinent novembre tindrà lloc en aquest poble l'inauguració de una gran fira de bestiar, que desde dita data se celebrarà anyalment per dita diada.

L'instauració de la fira ha sigut demanada per gran nombre de negociants y pagesos, puix en ella trobaran moltes facilitats pera la compra y venda de tota classe de bestiar.

En obsequi als forasters que assisteixin a la mateixa, s'han organisat alguns divertiments, entre ells, balls gratuits a la plassa Major, y en el teatre se posaran en escena els drames titulats «El puñal del godo» y «Còmics en doina».

Tribunals y jutjats

Criminalitat d'ahir. — Durant les hores que va fer el torn de guarda el jutjat de la Concepció, va instruir solzament cinc diligencies pels fets següents: injuries a l'autoritat, una; *amago* d'incendi, una; lesions, una; estafa, una, y assassinat y suicidi (el succés del carrer de Consell de Cent), altre.

Va esser detinguda una dona.

—

Jutjat de guarda. — Fins aquest mitgdia estarà de guarda'l jutjat de l'Hospital, substituintlo a dita hora'l de l'Audiencia.

—

Lo de la Presó.—En virtut de les denuncies fetes diumenge en el miting del teatre Comtal, sobre l'estat dels empresonats en la Model, la Sala de Govern de nostra Audiencia va designar al jutge senyor Català, a l'escrivà senyor Gili y als metges forenses senyors Pons y Vilaclara, pera fer un detingut reconeixement dels presos, a fi de sapiguer la veritat que hi pogués haver en lo denunciat.

Dits senyors varen complir la seva tasca aliir a la tarde, ignorantse encara'l resultat de la visita:

—

Crides judicials. — El jutge d'instrucció del districte de l'Oest crida a la «Societat Riquer y C.ª»; el del Nord, a la «Companyia de explotació y transformació de productes miners»; el municipal de les Dressanes, a un subjecte que en la nit del 16 de setembre darrer lesionà, en el carrer de l'Arc del Teatre, a Ramon Bassols Puig; crida además a Manel Fullana Navarro, Manel Martínez, Ubald Valdivia, Pere Expósit, Petra Martín, Maria Gilx, Vicens Sarrate, Bernat Montsobré y a Manel Soler; el municipal de l'Hospital, a Miquel Lladó Quemadas, Ramon Casas Bigorda, al pare d'aquest, Francesc Melia Herija y a Joan Oliva Raynés, y'l municipal de l'Oest, a Joan Pallarés Molinó.

Noves marítimes

El cel va esser ahir, ab tot y les vacilacions del temps bon tros més clar que'ls dies passats; el vent continuà d'entre Llevant y Mitjorn, però bastant més fresc, com podia notarse en el rompent de l'escollera y en el rissat de les aigües.

—Ahir va sortir cap a les Antilles el vapor «Miquel M. Pinillos».

—De New-Orleans cap a Barcelona sortirà un d'aquests dies el vapor «Catalina», de la mateixa companyia.

—El dia 3 del vinent mes de novembre tindrà lloc davant del notari don Pere Arnau y Ribas, l'encant al més dient de la corbeta uruguaia «San Pedro», de casco de ferro construida a Anglaterra y classificada en el Lloid "A 1" L

—S'han rebut noticies detallades del naufragi del vapor francès «Isaac Peraire».

Aquest vapor que feia el servei de correspondencia entre Marsella y Alger, embarrancà en la costa de Menorca a conseqüencia de la boira espessíssima que feia.

Duia una velocitat mitja quan sobrevingué l'accident y de moment se produí l'esverament y tumulto propris, restablintse l'orde mercès a les serenes y enèrgiques disposicions.

Quan a Mahó va saberse la nova, sortí immediatament cap al lloc del naufragi l'«Isla de Menorca», que tenia encoses les calderes, duent a bordo les autoritats y marihers pera que'ls ajudessin en els treballs de salvament.

A l'arribada d'aquest socors se verificà ab el major orde possible el salvament del passatge, que eren 72 homes y la tripulació 51, embarcantse uns en l'«Isla de Menorca», desembarcant altres en la platxa ab els bots del vapor naufragat y'l mateix «Isla de Menorca», y traslladantse ab carruatges a la ciutat. Desembarcats els tripulants y passatge, quedaren a bordo el capità y cinc homes més mentres que l'oficial primer desembarcava la caixa de valors y la correspondencia tot en mitg del major orde, procurantse després la descàrrega dels equipatges.

El capità dirigí personalment totes aquestes feines lo mateix que'l salvament de la càrrega, que sols fou possible, en part, ajudanthi'ls marihers y soldats d'infanteria y artilleria.

El capità estigué a bordo fins a dotze hores més tardde la varada, fins que convengut de l'impossibilitat de salvar el barco, se decidí a abandonarlo.

Els nàufrags foren molt ben atesos y les excitacions de l'autoritat trobaren un bon eco en l'hospitalaria actitut dels veins que'ls acolliren. Els nàufrags estan agraidíssims a les atencions de que són objecte.

L'«Isaac Peraire», estava assegurat en dos milions.

—Ahir a les quatre de la tarde sortí de Barcelona cap a Càdiz, el creuer espanyol «Carlos V», que feia dies estava amarrat a l'esculiera de Llevant. A l'esser fóra de puntes ha saludat a la plassa ab la bandera; un grupu, desde les torres de les escolleres, ha presenciat la sortida.

—El dia primer de desembre s'apagarà la farola vella del port de Barcelona, substituint la per la provisional instalada a Montjuic. Les característiques de la nova farola són: Llum llampec de dos grupus de radiacions blanques en dèu segons, distribuits del següent modo:

Primera irradiació.	0'30 segons
Ocultació curta	1'36 »
Segona irradiació	0'30 »
Ocultació llarga de separació.	8'04 »
Duració total. . .	10 segons

La farola illuminarà un sector d'horitzó de 168°, limitat per una irregularitat de la muntanya y les costes de Garraf per l'altre costat. Se suposa que l'alcans lluminós que tindrà serà de 22 milles en temps usual y 13 en temps emboirat.

La farola, que té 93'86 m. sobre'l nivell del mar y 5 sobre'l del terreny, està instalada en una petita eminencia de la montanya.

—El vapor alemany «Neapel», fondejat abans d'ahir, amarrà'ls seus caps de popa al molí de Barcelona.

—La casa armadora del «Sirio» ha enviat una carta al capità del «Mario-Louise», felicitantlo per la part que prengué en el salvament dels nàufrags de la catàstrofe de fa prop dos mesos.

En aquesta carta hi anava un xec de mil lires per la tripulació y se li anunciava un regal pera ell.

Qüestions obreres

Reunions obreres.—Avui tindran lloc les següents:

Cambrers, pera tractar d'assumptes administratius en son lloc del carrer de Quintana, núm. 3, a les onze de la nit.

—«L'Espiga» de forners pel mateix objecte, a les tres de la tarde, en son hostatge, carrer den Roig, núm. 11.

—El Gremi de Forners a les cinc de la tarde, en el carrer Comte de l'Assalt, núm. 42, també per assumptes administratius.

—Igual causa motiva la del Centre Obrer Republicà del carrer de Zurbano, núm. 89, a dos quarts de dèu de la nit.

—Idem l'Agrupació Obrera Republicana carrer de Sicilia, núm. 824, a les dèu de la vetlla.

●

El descans hebdomedari a Franca.—La llei de 1906 sobre descans dominical es objecte de viva oposició por part dels patronos que despatxen molts d'ells als obrers que exigeixen son compliment. L'Ajuntament de Beziers prengué fa pocs dies un acord fins a cert punt favorable an aquella, y desde llavors els abusos són més notoris, havent mogut fermes protestes per part dels segons, de les que's fan ressò *L'Humanité* y *La Petite République*. Sembla que si no's busca una solució satisfactoria, s'originaran seriosos conflictes.

Imprempta Domenech, Ample, núm 7.

CARTRÓ-CUIRO PERA TAULADES

NO CONFONDREL AB EL CARTRÓ PINTAT DE QUITRA

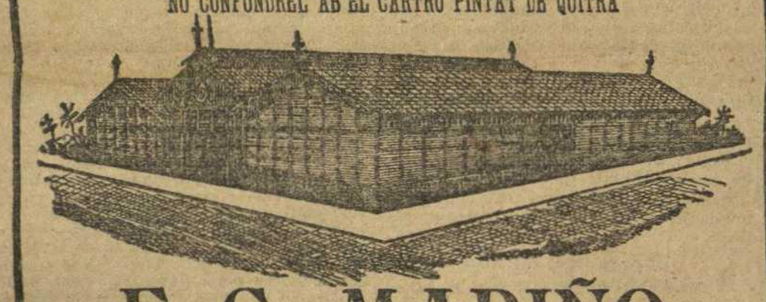

F. G. MARIÑO

Rec Comtal, 5. - Prop de l'Arc de Triomf

SASTRERIA UNIVERSAL DE M. PONT PELL

— — Rebudes les novetats pera les temporades de tardor é hivern — —

TRAJOS —●— GABANS —●— PARDESÚS A MIDA

Gran secció de ROBES FETES

TRAJOS y tota mena d'ABRICS pera NENS

PREUS SENSE COMPETENCIA

Ronda de Sant Pau, 9 (Prop del Paralel)

MOBLES DE A. DIRAT

— Exposició permanent de

DORMITORIS, MENJADORS, DESPAIGS, SALONS, etcétera, etcétera

— GRANS MAGATZEMS AB 12 PORTES —

Carrers de Mendizàbal, núm. 30 y Sant Pau, núms. 50, 52 y 54

TRENCADURES

¿ES IMPOSSIBLE CURARLES RADICALMENT?

En els actuals moments d'adelanto científic devem contestá afirmativament; però no's cregui'l públic que's pot conseguir tal resultat ab l'ús de un mal braguer, sino que's precisa consultarlo ab un bon especialista pera que li coloqui l'aparato apropiat al seu dolor y seguir els seus consellos. L'especialista senyor VIVES pot oferit als trencats les millors garantíes pera l'alivi y curació de tan grave malaltia.

Despatx de 9 y de 12 á 3 á 7. — Diumenges y dies festius, de 9 a 12 matí. — Unió, 47, entressol

DOCTOR FORCADA 1896 — AL MERITO DEL COLEGI DE FARMACÉUTICS DE BARCELONA — PRIMER PREMI

Els nens débils, desnarits, decaiguts, fluixos de cames, tardans en caminar, desganats, de carns toves, raquítics, escrofulosos, anèmics, demacrats, se posen desseguida bons, forts y robustos ab la

EMULSION FORCADA

EL PRIMER PREMI ab que la llorejá en son concurs el Colegi de Farmacéutics de Barcelona, es segura garantia de la prodigiosa eficacia tónica y reconstituient de la Emulsion Forcada, molt superior a la Scott, infinitament més activa que'l millor oli de fetge de bacallá, y tant agradable com la llet.

LA PERMANENT

5 duros

3 duros

Llits pera sommiers.

Gran assortiment en taules de noguera a 4 duros; cadires a 5 duros dotzena; bufets a 10 duros, armaris ab lluna 22 duros, lavabos ab joc a 2 duros; somniers, desde 6 pessetes, y silleries de respaldo tapissat a 18 duros.

Amplaria 5 pams

4 duros y mitg

3 duros y mitg

7-Plassa Universitat-7

MALS SECRETS

Curació rápida ab el sistema I. Paradell (autor del matafuixos Paradell).

20 anys de práctica en hospitals y en la meva oxfarmacia de la Granvía garanteixen el fets.

Fluixos recents y crónics, xancres, llagues y bubons venéreos y sifilítics, afeccions de la pell, herpes, espa, paludisme, impotencia, esterilitat y fluix blanc (de la dona), curació rápida y segura.

CONSULTA GRATIS Farmacia I. Paradell, Carrer Hon, 28 Antigua Paradell, Mercaders, 27

Dispeses

Se desitgen alguns cavallers sols a menjar. Cuina francesa. Pelaio, 40, 2.on, 2.ª

Bones habitacions ab assistencia.—Rambla Catalunya, 44, 2.on, 1.ª

Atenció! Temporada d'estiu; cases particulars sols a menjar, se facilliten de franc.—Fortuny, 6, primer, segona.

Senyora viuda cedirà una sala o aposent ab assistencia y sense, a sacerdot o cavaller de caràcter.—Sagristans, 8, 1.er.

5 pessetes setmana, dinar y sopar.—Tapineria, 29, principal, 2.ª

Se desitja cavaller de caràcter a tota assistencia. De dotze a dos y de sis a vuit. Portadores, 8, segon.

Gran casa de viatjers. Habitacions ben amoblades ab pensió o sense; quarto de banys, jardí, etc.—On parle francés.—Vergara, 5, entressol, pral.

Familia que ocupa un magnífic pis al costat de la plassa de Catalunya, cedirá dues habitacions a senyors extrangers o catalans.—Raó: Zurbano, 3, Centre d'anuncis.

De franc se facilliten cases de dispeses pera cavallers o matrimonis, preferibles extrangers.—*Hospital, 46, 2.on, 2.ª*

Senyora viuda desitja un o dos senyors a tota assistencia.—Informaran Riera Alta, 2, 2.on, 2.ª

Lloguers

Local propri pera industria. *Rosal, 101.* — Raó Mallorca, 188, pral., 2.ª

Gran local propri pera tenda o magatzem. Lauria, 11, xanfrá Casp.

La Garriga pis amoblat al mitg del bosc. Vergara, 4 entresol, 1.ª

Vendes

Fábrica *de serrar fusta*, se vent o arrenda en bons condicions. Informarán de 12 a 1, Corts, 662, 1.er, 2.ª

Motors *elèctrics*, dinamos y cirbons pera arca, de la casa F. Henrion. J. Serra, 8, en 0, Montaner, 8.

Compres

Joies d'or plata, platí, monedes y dentadures, se compren a preus sumament alts.—Carme, 22, kiosc.

Al comptat ya bon preu se compren mobles, saldos y establiments.—Consell de Cent 240 (entre Montaner y Aribau.—*Centre de Saldistes.*

Paperetes Montes. Se donen diners per elles. Portaferrissa, 11, 1.er, 2.ª, de 11 a 4 y de 6 a 8.

Butlletí borsátil

30 D'OCTUBRE DE 1906

Cambis facilitats per la casa F. Mas Sarda y fills, Banquers.—Rambla del Centre, 30.

BORSA DE BARCELONA

Borsí del matí

		Obre	Tanca
Interior fi mes	.....	81'71	81'72
Alacants	.....	98'50	98'35
Nords	.....	62'95	62'95
Orenses	.....	.....	.....
Colonials	.....	.....	.....

COTISACIÓ OFICIAL

Sessió de la tarda

GIROS	Anter.	Diner	Paper
Londres 90 dies	27'60	27'10	.....
Londres xec	27'70	.....	27'75
París xec	9'65	.....	10'00
Berlín	.....	.....	.....
Madrid y plasses bancables a 8 d. v.	.....	0'30	.....
FONDOS PUBLICS			
Deute Interior 4 % fi mes	81'45	81'375	81'40
Deute Interior fi próxim	81'675	81'675	81'70
Deute Inter. comp. S. A 4 %	82'25	.....	.....
Deute Inter. comp. S. H 4 %	82'25	.....	.....
Deute Inter. comp. S. C 4 %	82'10	.....	.....

	Anter.	Diner	Paper
Deute Inter. comp. S. D 4 %	81'65	.....	.....
Deute Inter. comp. S. E 4 %	81'50	.....	.....
Deute Inter. comp. S. F 4 %	81'425	.....	.....
Deute Inter. comp. S. G 4 %	81'95	.....	.....
Deute Inter. comp. S. H 4 %	81'95	.....	.....
Deute Inter. en dites. S 4 %	81'80	.....	.....
Deuda Amortizable fi mes	100'80	.....	.....
» » c. S. A.	100'95	.....	.....
» » c. S. B.	100'85	.....	.....
» » c. S. C.	100'90	.....	.....
» » c. S. D.	100'75	.....	.....
» » c. S. E.	100'55	.....	.....
» » c. S. F.	100'35	.....	.....
En diferents series provisionals—S. A.	100'90	.....	.....
Emprestit municipal 6 %	105'35	.....	.....
Emprestit » 5 %	104'85	.....	.....
Emprestit » 4 1/2 %	100'75	.....	.....
Emprestit » 1er. maig 1903 y març 1904 4 1/2	101'00	.....	.....
Cédulas Banc hipotecari de Espanya, 4 %	102'50	.....	.....
OBLIGACIONS COMPTAT			
Barcelona a Saragossa adher.	158'00	.....	.....
Nord d'Espanya prioritat	86'00	.....	.....
F. C. Nord Villalba a S.	105'35	105'75	106'00
cantitats petites	.....	.....	.....
F. C. esp. Almansa a Valencia y Tarragona	105'85	105'75	106'00
F. C. Huesca a Francia y altres linies (4 %)	93'65	93'75	94'00
cantitats petites	.....	.....	.....
F. C. y Minas Sant Joan Abad (3 %)	78'65	78'65	78'85
F. C. Tarragona a Barcelona y Francia. (2 1/4 %)	57'75	57'85	58'00
F. C. M. S. A. serie A. Valladolid	105'00	106'00	105'50

	Anter.	Diner	Paper
F. C. M. S. A., S. B. (4 1/2 %)	101'75	101'75	102'00
F. C. M. S. A. serie C. (4 %)	95'75	95'75	96'00
F. C. M. a B. Reus á Roda	55'25	55'25	55'75
F. C. Alm. a Val. y T. es. sdh.	75'75	75'65	75'85
cantitats petites	.....	.....	.....
F. C. M. del C. a Tar. y d'Oren a Vigo	54'75	54'75	55'00
Empréstim 1880 y 1882	.....	.....	.....
Prioridad serie H	79'00	.....	.....
F. C. M. de Riosseco	100'00	.....	.....
F. C. M. a C. y O. d'Espanya.	104'50	104'50	105'00
F. C. Md. a Cs. y O. d'Espanya (2.ª serie)	104'50	104'50	105'00
Comp G de T	95'00	95'00	95'50
Comp. Bars. Elec	104'75	104'75	105'25
» Trasatlántica	99'50	99'50	100'00
Canal Urgell	75'75	.....	.....
S. G. de A. de B	72'00	.....	.....
Comp. Gral. Ts. Fs	100'75	100'75	101'00
S. gl. n. d'Espanya núm. 1 al 108,000	99'50	99'50	100'00
Port de Barcelona	105'00	.....	.....
ACCIONS FI DE MES			
Banc Hispá Colonial	166'85	.....	.....
» Préstams. y Desc	23'50	.....	.....
F. C. de Medina del Campo á Z. y Orense a Vigo	29'75	29'80	29'90
F. C. N. d'Espanya	62'60	63'00	63'10
» Madrid, Saragossa, Alacant	97'80	98'20	98'30
ACCIONS COMPTAT			
Banc de Barcelona	88'00	.....	.....
» Hispá Colonial	165 65	.....	.....
Catalana General de Crédit.	51'40	.....	.....
Crédit Mercantil	56 00	.....	.....
Companyía Trasatlántica	50'00	.....	.....
Espanya Industrial	49'00	.....	.....

	Anter.	Diner	Paper
F. C. Medina á Z. O. V.	30'05	29'65	29'75
F. C. N. d'Espanya	62'25	62'70	62'80
F. C. M. a Z. y A.	98'20	97'75	97'85
F. C. V. a M. de R.	20'00	.....	.....
S. G. T. 1 al 3,000 y 4,001 al 7,000 in. 25 p.	102'00	102'00	102'50
C. P. de T. Prefer.	102'00	102'00	102'50
C. Nav. A. Serie A	55'00	.....	.....
» » » » B.	5'00	.....	.....
Societat Hullera Espanyola.	105'00	.....	.....
Companyía Cer. y Pós.	213'00	.....	.....
S. A. «El Tibidabo»	165'00	.....	.....
Foment Obres y Construcc.	110'00	.....	.....
U. alt. N. E. de H.	100'35	.....	.....
S. A. «La Energía»	124'50	.....	.....

Borsí de la tarde

	Obre	Tanca
Interior fi mes	81'68	81'67
Alacants	98'20	98'30
Norts	62'65	63'00
Orenses	29'80	.....
Colonials	.....	.....

Borsa de Madrid

	Anter.	Diner	Paper
Interior comptat	.....	81'45	.....
Id. fi mes	.....	81'45	.....
Id. próxim	.....	81'75	.....
Amortisable 5 por 100	.....	100'80	.....
Accions Banc d'Espanya	.....	436'00	.....
Com.ª Arrendataria Tabacs	.....	394'00	.....
Francs	.....	9'75	.....
Lliures	.....	27'63	.....
Interior fi mes (Ult hora)	.....	81'42	.....
Id. próxim	.....	81'72	.....

Cambi de monedes

Alfonso	9'50 per 100
Isabel	12'50 per 100
Unses	9'50 » »
Or de 4 duros	9'00 » »
Or de 2 y 1 duro	7'50 » »
Dollars	12'50 » »
Francs	9'50 » »
Marcs	124'50 » »
Lliures esterlines	27'50 ptes. una

Cotons

Notes de la casa Millet y Pagés

LIVERPOOL

OBRA MERCAT

10'11 matí.

Octubre	5'67
Octubre-Novembre	5'62
Novembre-Desembre	5'60
Desembre-Janer	5'58
Janer-Febrer	5'60
Febrer-Març	5'63
Març-Abril	5'63
Abril-Maig	5'69
Maig-Juny	5'70
Juny-Juliol	5'72
Juliol-Agost	5'72
Agost-Setembre	5'78
Setembre-Octubre	

Mercat molt ferm.

TANCA MERCAT

2 tarda

Octubre	5'66
Octubre-Novembre	5'61
Novembre-Desembre	5'59
Desembre-Janer	5'57
Janer-Febrer	5'59
Febrer-Març	5'62
Març-Abril	5'64
Abril-Maig	5'68
Maig-Juny	5'69
Juny-Juliol	5'71
Juliol-Agost	5'72
Agost-Setembre	
Setembre-Octubre	

Mercat sostingut.

NOVA-YORK (OBERTURA)

Octubre	10'16
Desembre	10'31

Borsa de París

Cambis facilitats per A. Compto

CORREDOR REIAL DE COMERS.—MALLORCA, 280

TANQUHS OFICIALS

	Able	Avui
Exterior 4 per 100	94'75	94'57
Interior	74'90	74'90
Argentí 4 per 100 1898		
Brasil 4 per 100 1896	95'85	95'70
Francés 3 per 100		
Japonés 4 per 100		
Portugués 4 per 100	82'90	82'90
Rus 5 per 100		
Turc unificat 4 per 100		
Consolidat Rus	424'00	424'00
Alacants	273'00	273'00
Norts		
Metropolitá		
Canal Suez	1697'00	1693'00
Riu Tinto		
Charterst	503'00	504'00
De Beers		
East-Rand		
Goldfields	150'00	151'00
Rand-Mines		

L. PEROUHL, AGENT DE CHANGE.—PARIS.